

divadelní HROMADA

1995
ČÍSLO
XIII

*upravují
samotvorských
divadelníků,
loutkářů a recitátorů
ve Východních Čechách,
na pomoci
Moravy a v části
Sudeta*

Zítřek

nikdy nedohoní včerejšek,
vždyť včerejšek
začal o tolik dřív...

Vaši zájci

Obsah:

VE VOLNÉM STYLU (Zprávy z Volného sdružení východočeských divadelníků)	363
Zprávy z Rady VSVD a amatérského divadla vůbec	363
IMPULSY Z IMPULSU:	
- BYLO:	
Okresní soutěž v uměleckém přednesu mládeže (jednot. a kol.)	364
Regionální soutěž v uměleckém přednesu mládeže (jednot. a kol.)	365
Přehlídka mladého a netradičního divadla	366
Krajská přehlídka dětského divadla	368
Krajská přehlídka loutkářských souborů	369
Regionální kolo soutěže dětských recitátorů - sólistů	370
Krajská přehlídka činoherního divadla pro děti „Dospělí dětem“	372
Setkání absolventů, lektorů a dalších příznivců L. K. Vě kraje	372
Anketa	372
Inspirace 95	374
- BUDE:	
Dramaturgicko - režijní dílna v Trutnově - Poříčí	375
VÝCHODOČEŠI NA NÁRODNÍCH PŘEHLÍDKÁCH	375
I. Národní přehlídka seniorského divadla	375
Divadelní Třebíč	375
O pohárek SČDO	375
VIDĚLI JSME	376
PRKNA PRAŠTĚLA (Co se událo v souborech a místech)	379
PRKNA BUDOU PRAŠTĚT (Co se bude dít v souborech a místech)	383
ŠKOLA HROU:	383
Dramatická výchova v základní škole	383
Dětská scéna 95 UO	384
NESTOŘI A KANDRDASOVÉ (Osobnosti východočeského regionu)	385
Jan Dvořák - senior	385
Jiří Polehňa	385
VE SLUŽBÁCH THÁLIE (Jubilea, poděkování)	386
REFLEKTOR:	388
Divadelní burza v Litomyšli (Euroburza 95)	388
Den divadla v Pardubicích	388
Exkurze mimo divadlo	389
MIMO RUBRIKY:	
THEATRE EUROPEAN REGIONS	389

Uzávěrka příštího čísla: 30. září 1995

Příspěvky a fotky prosíme zasílat na tradiční adresy:

Alena Exnarová,
Eliščino nábřeží 626c,
500 01 Hradec Králové

IMPULS,
Okružní 1130,
500 03 Hradec Králové

HROMADA č. 13 - Vydává středisko amatérské kultury IMPULS Hradec Králové, Okružní 1130, 500 03, telefon: 049/42769, tel./fax: 049/46560, ve spolupráci s Volným sdružením východočeských divadelníků. Redakce: Alena Exnarová, Mírka Císařová, Karla Dörrová, Jan Merta. Grafická úprava: Mario Alfieri, Honza Kocman.

Neprošlo jazykovou úpravou. Uzávěrka tohoto čísla: 15. 6. 1995.

Tisk: Z - Tisk Havlíčkův Brod, 6/95 v počtu 420 ks

Registrováno na RK OU v Hradci Králové pod č. 31/91.

VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)

Z ČINNOSTI RADY

V S V D
A AMATÉRSKÉHO
DIVADLA
V ÚBEC

Uzávěrka Hromady č. 12 byla 10.2.1995 a to znamená, že od té doby jste vy, naši členové a odběratelé, beze zpráv, kromě informací, které získali účastníci některých z mnoha akcí, které letos na jaře proběhly. Toto číslo Hromady, již 13., připravujeme po naší každoročně hlavní a poslední akci sezóny - Inspiraci, která vždy jarní divadelní aktivity uzavírá. Letos mimořádně již v květnu, téměř o měsíc dříve než jindy.

Máme za sebou nejrušnější a pracovní i časově nejnáročnější období roku. Březen, duben, květen. Šest krajských přehlídek, setkání konzervatoristů, Inspirace, tj. téměř 17 plných dnů strávených na přehlídkách. K tomu návštěvy představení jilemnické divadelní přehlídky neprofesionálního divadla, i dalších představení, jako výběr na Třebíč, Vysoké, Hronov. A pak týden mezinárodního festivalu regionálních profesionálních divadel v Hradci Králové v Klicperově divadle, v Besedě i v Draku. Ve stínu toho pak stojí účast na okresních přehlídkách v recitaci dětí a uměleckém přednesu mládeže či účast na Boučkově Jaroměři. Atd. - Řada akcí, jejichž příprava je vždy plná shánění, hledání a pochybností nad kvalitami představení a organizačních zajištění přehlídek, které se nakonec rozplynou vždy při závěru přehlídky. Vše nakonec dobře dopadne, neboť setkání při divadle je pak vždycky silnější, inspirativnější pro diváky i účinkující a prohloubené vrásky pořadatelů se vyhladí a znovu se na sebe usmíváme, až do přípravy další přehlídky, neboť vše začne nanovo.

A tak v tom střídání nálad, chvatu, nejistot a radosti z výsledků jaro ubíhá a odkládané výlety do přírody vyměňujeme za prožitky divadelní. Ty jsou pak znovu vystřídávány vráskami, tentokrát nad fakturami a účty a novými obavami jak vyjdeme s financemi. To sice nejvíce nese Bohunka Györgyová z Impulsu, ale i náš podíl společného sdílení finančních starostí je tu přinejmenším alespoň teoretický. Jisté ulehčení situace přináší opět příslibená dotace od Ministerstva kultury ČR (její část je dnes již na našem účtě v bance), která přece jen trochu zmírňuje starosti o finanční zabezpečení

přehlídek i starosti s Hromadou. Na tu jsme letos dostali méně a budeme tedy muset o to hlouběji sáhnout do pokladny VSVD.

V říjnu 1994, v Hromadě č.11, jsme uveřejnili termíny všech přehlídek i uzávěrky přihlášek se vzory příslušných formulářů proto, aby se soubory mohly včas rozhodnout, připravit a přihlásit. A také proto, abychom ušetřili čas i peníze při obesílání pozvánek na jednotlivé přehlídky a výběry pro přehlídky národní, pro které zatím nejsou krajské přehlídky pořádány. Ale ukazuje se, že ne všichni čtou pozorně a nezakládají si minulá čísla Hromady a tak musíme opět používat telefon a připomínat se alespoň těm známým souborům. Stejně i letos se pokusíme vyhlásit všechny podmínky včas. A vy nezapomínejte a berte uvedené termíny jako konečné a jediné vyhlášení. Čas, papír, telefony a poštovné jsou čím dál dražší a náklady čím dál vyšší a dotace nižší. Je třeba společně hledat cesty co nejoptimálnější a nejúspornější a přitom takové, které naši společnou sounáležitost a informovanost nejen udrží, ale budou i rozšiřovat.

Rada VSVD se v tomto období scházela pravidelně a společně projednávala veškeré uváděné aktivity. I když přece jen déle trvající nemocnost některých našich členů poněkud snižovala procento účasti. V poslední době na čas vysadil i Aleš Němeček, kterého postihl infarkt, ale ujistil nás, že jakmile ho lékaři propustí ze svých "spár", opět se k aktivní spolupráci přihlásí. Přejeme mu všichni brzké uzdravení a úspěšnou rekonvalescenci. Také Mirka Císařová je opět častým a vítaným hostem našich schůzí a v poslední době i řady akcí divadelních. Těšíme se z jejího zájmu o věc.

Před krajskou přehlídkou loutkářských souborů se sešla již podruhé Sekce pro loutkové divadlo při VSVD, aby projednala program přehlídky a zamýšlela se nad dalšími osudy loutkového divadla v kraji. (A co ostatní divadelníci - zatím nic?)

Do posledního čísla Hromady byly opět vloženy složenky na zaplacení příspěvků. (Jejich výše zůstává stejná: důchodci a studenti 50,-Kč, ostatní jednotliví členové 100,-Kč. Soubory jako kolektivní členové 5,-Kč za člena souboru.) Nedostalo se však na všechny odběratele pro nedostatek složenek, neboť pošta odmítla bílko složenky poskytovat a používat. Museli jsme si dát natisknout složenky s vlastní adresou. Budou tedy vloženy do tohoto čísla Hromady. Současně, jako obvykle, uveřejňujeme pro vaši informaci a kontrolu seznam těch, kteří mají za rok 1995 již zaplacen. Jim za vyrovnaní příspěvků samozřejmě děkujeme.

O akcích, které jsou v tomto úvodu zmiňovány se dozvíte více z následujících stránek.

Jan Merta

Další platiči příspěvků pro rok 1995

Krčma Danuš Dr.	HK	Exnarová Alena	HK
Kužel Miroslav	HK	Procházková Hana	HK
Fendrych Antonín	HK	Košťalová Marcela	HK
Řezáč Josef	CR	Řezáčová Jitka	CR
Filipová Věra	CR	Vobejda Svatopluk	CR
Zeman Radek	CR	Dudková Pavlína	CR
Hradecká Renata	JC	Richterová Ivana	NA
Tlustošová Lucie	PU	Hladík Pavel	PU
Alinče Aleš	PU	Drábková Eva	RK
Podolský Václav	RK (CR)	Podolská Helena	RK (CR)
Weissová Daniela	SE	Dušta Bohuslav	SE
Pošepný Jiří	SE	Duchoňová Milena Dr.	SY
Šauer Vladimír	SY	Šefrna Karel Dr.	SY
Šefrnová Blanka	SY	Svoboda Ivan	SY
Rodrová Alena	TU	Husáková Věra	TU
Venci Jiří ing.	UO	Faltusová Ivana	UO
Kamínek Rudolf	UO	Sychrová Eva	UO

V S V D - VOLNÉ SDRUŽENÍ VÝCHODOČESKÝCH DIVADELNÍKŮ

IMPULSY Z IMPULSU

OKRESNÍ SOUTĚŽ V UMĚLECKÉM PŘEDNESU MLÁDEŽE (JEDNOTLIVCI & KOLEKTIVY)

Termín: 23. - 24. 2. 1995

Místo: Hradec Králové

Porota: I.kategorie:

Daniela Musilová, Lenka Chytilová,
Jiří Hraše, Jan Merta (tajemník poroty)

II. a III.kategorie:

Daniela Musilová, Jiří Hraše, Alexandr Gregar

Jaké to bylo:

I. k a t e g o r i e

Do soutěže bylo přihlášeno 22 sólistů, 18 se dostavilo a 8 postoupilo do druhého kola. V kolektivních vystoupeních soutěžily dva kolektivy.

Polovina soutěžících si jako metu výkonu uložila pouhé zvládnutí textu zpaměti. Slabá byla s převahou úroveň mluvního projevu, zejména vinou nedbalosti a nedůslednosti projevu. Třetina recitátorů naopak projevila fantazii a smysl pro dobrý nápad jako klíč řešení. Dramaturgie byla pestrá, často zajímavá a originální.

Ocenění:

Vítězové s postupem

Monika Kováčová - A.Berková a Białoszewski

V obou výkonech využila předloh k barevnému, zvukově bohatému projevu, ve veršovaném textu s nedůsledným dodržáním rozsahu verše.

Zdeněk Tesař - E.Lear a A.Přidal

Projevil v obou textech smysl pro výrazný slovní humor a fantazii v realizaci textu.

Doporučení k postupu:

Karolína Rottová - J.Kainar a Hiršal a Grögerová

Projevila v Kainarovi citlivost obsahu a smysl pro zvukovou stylizaci někdy až přehnaný; v druhém textu výrazně postihla stylovou rovinu textového humoru.

Čestná uznání:

Klára Jedličková, Jiří Náhlavský, Jana Šimková

Kolektivy

Postup:

Tercie A Gymnázia Boženy Němcové Hradec Králové - Wencel: SLEPÉ DĚTI

V realizaci textu projevila smysl pro originální výklad, bohatost nápadů a fantazijní výstavbu pohybové a výrazové domyšleného textu.

Doporučení k postupu:

"Akademije" Gymnázia Boženy Němcové Hradec Králové - Cimmermann: V CHALOUPKY STÍNU (opera).

Dramaturgický nápad byl v základě šťastně pochopen, méně v koncepci promyšlen a v realizaci poněkud improvizován.

II. a III. k a t e g o r i e

Obě kategorie měly stejné problémy: jednostranné či jednostrunné koncepce, koncepce nedotažené či nedomyšlené, často nedostatky v technice mluvního projevu. Stejně klady: v úhrnu pestrá a zajímavá dramaturgie, neakademická projev ve většině případů. Otázka do diskuse: příliš výrazné soustředění na vizuální, pohybové akční složku výkonu, často vtipné, často nad únosnou míru.

Z přihlášených 13 jednotlivců se v II.kategorii zúčastnilo 11, do 2.kola postoupilo 6 účastníků. Ve III.kategorii se zúčastnili a do druhého kola postoupili 3 soutěžící.

U kolektivů bylo společným rysem představení přehlídky, že opouštějí žánr kolektivního uměleckého přednesu a vyjadřují se divadelními prostředky podstatně více než slovem. Až na výjimky zcela rezignují na prostředky uměleckého přednesu (výraznější práci se slovem a např. jeho kvalitami zvukovými či vícehlasem apod.). Ve vztahu k divákovi to samozřejmě nevede, kategorie umělecký přednes však přetváří existovat, zvláště užívá-li se jazyk navíc nedbale.

Ocenění:

II.kategorie

Postup:

Ilona Dundová - H.Ch.Andersen (Veselá mysl), V.Nezval (Balada o netečné dívce). S živým temperametem nasazený zejména první výkon, oba texty uchopené s porozuměním, realizační dotažení ve sdělnějším klíči u Andersena a v tónu u Nezvala byly předmětem analýzy.

Petr Pěnkava - V. Vysockij (Provazochodec), K.Sýs (D.C.)

Soustředěný výkon v obou textech, bez přehrávání nabízejících se situací, s jasným viděním; poněkud přehnaná orientace na větší celky byla v analýze vysvětlena s upozorněním na další detailnější možnosti.

Čestné uznání:

Ilona Semrádová (Allen, Wernisch)

III.kategorie

Postup:

Vítězslav Březka - Čechov (Rybí láska), Arp (Bez názvu)

První text navzdory poněkud uvolněné stavbě byl podán s naprostým porozuměním textu a úkolu, komponován vtipně z pozice hrdiny příběhu, se smyslem pro tragikomické stránky situací. Druhý text - krátký a jednoduchý - byl slovně zvládnut se suverenitou; nešťastný byl realizační nápad spojit ho s ilustračně-ironizující akcí, která jednak text zatěžkala a roztrhala, jednak zbanálněla, jednak se nezdařila.

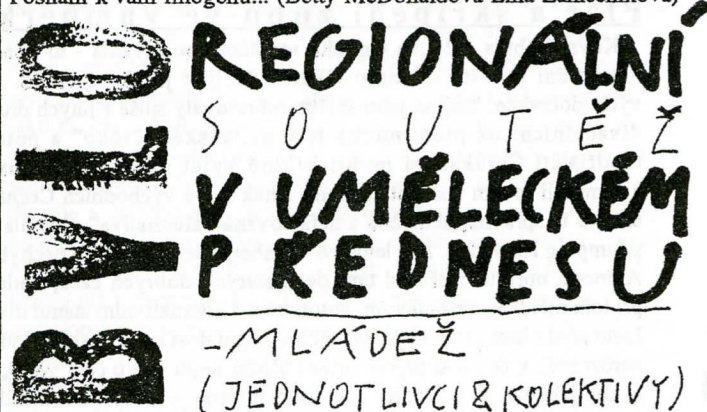
Zdeněk Vrága - Rummo (Jako), neznámý autor

Výkon v obou kolech příjemně překvapil na pozadí častého zjevištnování svou jednoduchostí spoléhající na slovo, ale především: jde o přednes naprosto poctivý až k nedostatku technických znalostí, tvořený naprosto originálně z vlastního názoru a vlastního pocitu. Tím je působivý a přesvědčivý.

Kolektivy:

ZUŠ Na Sřezině Hradec Králové - vedoucí Ema Zámečníková:
Houby tady neroste (Hraní s verši J.Hanzlíka)

ZUŠ Na Sřezině Hradec Králové - vedoucí Ema Zámečníková:
Posílám k vám Imogenu... (Betty McDonaldová-Ema Zámečníková)



Termín: 15. - 17. 3. 1995

Místo: Hradec Králové

Porota: I.kategorie -

Lenka Chytilová, dr.Vítězslava Šrámková,
Jiří Hraše, Jan Merta, Jiří Studený

II. a III.kategorie -

Jiří Hraše, Daniela Musilová, Jan Merta

I . k a t e g o r i e

Jaké to bylo:

V soutěži se sešly výkony, kde nemusela být řeč o paměti, ale už velmi podstatně byl exponován problém, co má recitátor přinést nad text. Objevily se případy ilustrace, přehrávání, nerespektování stylu, nedovyložené myšlenky, povrchního naplnění rytmu apod. To vše se stalo předmětem analytického semináře po skončení soutěžních kol. Přihlášených účastníků soutěže bylo 21, soutěžilo 17. Do 2.kola se habilitovalo 6 recitátorů.

Soutěž proběhla v budově Jeslíček ZUŠ Na Sřezině za péče domácích o soutěžící, porotu a bezchybný průběh soutěže.

Ocenění:

Postup:

Zdeněk Tesař, Hradec Králové - E.Lear (Sbor pelikánů), A.Přidal (Nesmyslná mapa)

V obou výkonech podal přednášeč výkony vtipné, zvukné, zřetelné a výrazné. V Pelikánech s vyhraněnou stylizací slovní akce, v Mapě krom vtipného slovního partu také s nápaditou hrou s rekvizitou. Snad je možno očekávat ještě místy vylehčení výkonu, hlasovou expozici jako volitelnou, nikoli průběžnou.

Monika Kováčová, Smiřice - A.Berková (Magorie), M.Białoszewski (Důkaz jemu)

Text Berkové interpretka podává s nelehčující hravostí, staví na "postavách" mrtvola, hrobníka, děti a na povaze jejich promluv se smyslem pro ostré, ale nenásilné střihy, s využitím černé barvy tohoto druhu humoru. Dobře vychází i v druhém textu zdánlivě introvertní slovní a hlásková hra na půdorysu předlohy.

Čestné uznání s doporučením postupu:

Karolína Rottová, Hradec Králové - Hiršal+Grögerová (Logický text), J.Kainar (Verše od vody)

Logický text podává interpretka s lehkostí a přirozeností, text v podstatě monotónní fázuje a rozlišuje intonačním schématem, pracuje s vtipem a inteligencí. Verše od vody podává s citlivostí a smyslem pro odlišení situací, pocitů a nálad. Výkon spíše k uzrání do jednoty názoru, k níž ještě cosi chybí.

Jiří Hraše

I I . k a t e g o r i e

Jaké to bylo:

Celková úroveň byla solidně průměrná. Dramaturgie prozrazuje, že si recitátoři dokážou vybrat text jim opravdu blízký nebo pro ně něčím zajímavý jako výzva. Ve všech kategoriích byla nad obvyklý průměr často zastoupena česká tvorba 20.století (ale i Jan Neruda). Technicky se projevila u některých nezkušenost, příp. nedostatek vedení, interpretační nezvládnutí poměrně složitěho textu, kterému jako čtenáři rozumějí. S technikou řeči to není nejhorší. Vedle postupů udělila porota dvě čestná uznání.

Ocenění:

Postup:

Ilona Dundová, Hradec Králové

Andersenův text i výběrem, i provedenými škrty prozradil inteligentní a záměrnou přípravnou práci. Interprete se povedlo pojmout tuto prózu osobitého humoru stylově čistě, s nadhledem. Rezervy jsou v přesnosti stavby, v pointě. Podobně i s textem Nezvalovým, zvládnuty byly i refrény, vadilo poněkud příliš rychlé tempo.

Denisa Žiškova, Kostelec nad Orlicí

Dlouhý prozaický text Andrejevův jako by jejímu typu (trochu hereckému, ale schopnému vědomého nadhledu) odpovídal lépe. Recitátorka se dokáže ukázat a podřídit zvolené prostředky výkladu textu a svému záměru, nesvádí ji vnější efekt. U Bezkočkova krátkého a zdánlivě jen stylizovaného textu se dala stylizací svést zřetelněji, leccos z významů se tím zastřelo. (Až při rozborovém semináři si i porotci uvědomili, jak silně imaginativní, vícevrstevná a provokující je ta báseň.)

Lenka Chytilová

I I I . k a t e g o r i e

Jaké to bylo:

"Zbylo tak do dvou dlaní - ale jaká sůl!" - Obrtelův verš kategorii vystihuje: oba účastníci prokázali zralost, připravenost, dramaturgickou odvahu, oba se představili jako osobnosti.

Ocenění:

Postup:

Zdeněk Vrága, Hradec Králové

Dokázal neznámým textem estonského básníka (uvedl i překladatele!) porotu i posluchače doslova přimrazit. Jeho projev

je velice osobní, naléhavý, přitom ukázněný a přesný. Dokáže zvolit i přesnou, nesamoučelnou stylizaci. Gibranův text je svou podstatou kazatelský, i jeho vyznění dopadlo poněkud jednostranně, litanicky.

Vítězslav Březka, Žďár nad Sázavou

S obtížemi krotí své nespoutatelné komediantství - zejména v Čechovovi. Přesto je jeho výkon dobrou interpretací specifického humoru předlohy. Takticky výhodná - jako úkol - je volba Kafkova textu, nutící recitátora k maximu pochopení a zkázně, i to se dosti zdařilo, výkon byl sugestivní na malé ploše.

Lenka Chytilová

Kolektivy - doporučeno k postupu na Wolkrův Prostějov:

Tercie A, Gymnázium B.Němcové Hradec Králové - J.Wenzl: SLEPÉ DĚTI

ZUŠ Na Střežině Hradec Králové - E.Zámečnicková: "...ŠEJKSPÍR..." (nezařazeno)

O PŘEHLÍDKA MLADÉHO A NETRADIČNÍHO DIVADLA

Termín: 18. - 19. 3. 1995

Místo: Vamberk

Porota: prof.dr.Jan Císař CSc, Alexandr Gregar, Jan Merta, Vladimír Zajíc

Program:

+Gymnázium Chrudim - V.Nezval: MANON LESCAUT

+DS ZUŠ Pardubice (D.Polách) - J.Prévert: PŘÍCHODY A ODCHODY

+DS ZUŠ Pardubice (D.Polách) - D.Charms: PŘEDNÁŠKA, VŠESTRANNÉ VYŠETŘENÍ, PĚT BOULÍ, MYŠINO VÍTEZSTVÍ

+DS ZUŠ Pardubice (D.Polách) - A.Wesker: KE VŠEMU BRAMBURKY/MONOLOG

+ZUŠ Rychnov nad Kněžnou (Eva Žatečková) - POVĚSTI PODORLICKA

+DDM Liberec (A.Horácková) - LEANDROS A HÉRÓ (báje)

+Divadélko Jesličky - ZUŠ Na Střežině Hradec Králové
- O.Wilde: SLAVÍK A RUŽE (Jiří Polehňa)
- P.H.Cami: KLEŠTĚNEC Z PRALESA (Jiří Polehňa)
- J.Tejl: CESTA Z HLÍNY DO HLÍNY (A.Fendrych)

+DS Jumping Hamada Pardubice - ...BEZ NÁZVU

+HD Svitavy - BAJAJA (na motivy B.Němcové - host přehlídky)

+Studio mladých Nitra - SNĚHOVÁ KRÁLOVNA (host přehlídky)

+Divadélko Jesličky - ZUŠ Na Střežině Hradec Králové (J.Portyková) - J.Weiss: SEN KRISTINY BOJAROVÉ

+Soubor bývalého člena Jesliček p.Komárka - Ghelderode:SLEPCI

+Nejhodnější medvídci Praha - R.Levínský: ELENA ŠTĚPÁNOVÁ

Jaké to bylo:

Pláč a skřípění zubů ve Vamberku

Kdysi to byla chloubka českého amatérského divadla - to mladé, netradiční (a ještě se tomu říkalo všelijak jinak) divadlo. Ve východočeském kraji se jeho špičky rekrutovaly spíše z jiných druhů divadelních: už před mnoha lety svitavské "Céčko" a potom modříšičtí Čmukaři si mohli klidně vyjet na Šrámkův Písek a nemuseli se tam tak cítit ztraceni. Jinak se ve východních Čechách taková ta správná, skutečná a nefalšovaná "alternativa" objevila až s Jumping Hamadou. Ani letos ve Vamberku tenhle soubor nechyběl. A docela upřímně: přinesl tam dech starých dobrých časů, v nichž při tom mladém, netradičním, autorském a alternativním stanul divák často před čímsi provokujícím, něčím, čemu dost málo či skoro vůbec nerozuměl, k čemu si teprve musel hledat cestu, ale o čem věděl, že to má jakousi svou kvalitu a že to k něčemu je dobré. To divadlo, jež provozuje Jumping Hamada už nějaký ten rok známe. Mění se jenom představení od představení, od vystoupení k vystoupení podle podmínek, v nichž se hraje a podle "rozpoložení" herců. Jsou-li to ovšem herci, neboť jejich cílem rozhodně není předvést, reprezentovat někoho jiného, nějakou jinou lidskou skutečnost, kterou bychom mohli nazvat dramatickými osobami. V tom je asi hlavní potíž s tímhle divadlem. Ale jsou sví, jsou stále na jisté úrovni předvádění a hlavně: při svém vystoupení jsou maximálně soustředění, existují a projevují se (řečeno hantýrkou sportovních novinářů) s maximálním nasazením a s vůlí vyzařovat to, co pokládají za smysl své činnosti. Rozhodně nemám pocit trapnosti, omylu - až zoufalství z toho, co vidím.

Což jsem leckdy na tom letošním Vamberku měl. Vladimír Zajíc - náš spolulektor - už to prostě nevydržel a vyrazil za "zlého muže". Začal říkat všechno bez servítka, nehledal opis, zjemňující výrazy, šetrná slova. Pojmenovával všechno tak, jak to bylo. A jak si to zasloužilo. Měl pravdu, že tak činil. Ono už asi nic jiného nešlo dělat, bylo třeba nazývat věci pravým jménem. Jenže: je to k něčemu na tom jednom setkání? Nejsme tu svědky, účastníky jistých hlubinných procesů a není to, co se nám tak nezdálo a nad čím jsme tak upadali do rozpaků, plakali a zase skřípali zuby projevem, výrazem jiných, podstatných procesů?

Dnes je patrně Písek už téměř a jenom (nebo výrazně především) přehlídkou "mladého divadla" a jeho hlavní vymezení je "věkové": od 15 do 24 let. To svědčí o mnohém. Autorství, alternativa, kdysi na Písku až gresivní, nevráživě a autoritativně vyžadované a bouřlivé především publikem aklamované, jsou pryč. Mladí divadelníci přijedte, hlavně, že jste mladí! Nic proti tomu. Jenže samo mládí neznamena ještě vznik divadla. Vtip divadla je v tom, že nemůže být insitní, protože je především komunikačním systémem; jazykem, jenž sděluje a teprve nad tím, potom lze stavět to, co insitní či naivní umění dělá třeba v literatuře nebo hlavně ve výtvarném umění: obnovuje senzibilitu, bezprostřední vztah ke skutečnosti. V divadle jsou jisté principy, které musí být šetřeny a ctěny - asi tak jako gramatika v "přirozeném" jazyku. Jinak je potom naivita v poloze "nepopsaného kognitivního a konativního pole", což se sice může projevovat jako nekonvenčnost, ale zároveň také jako jednoduchost až primitivnost. Obávám se, že nějakou dobu už se tato naivita v tom

"mladém divadle" stále hojněji vyskytuje. Zaznamenal jsem ji u reprezentantů tohoto druhu divadla už před časem i na Jiráskově Hronově, zvláště pak vloni. A nic nepomohlo, že Oldřich Kužilek měl k tomu velmi zasvěcenou přednášku na semináři, v níž vlastně takto fungující a takto se vyjevující naivitu označil za vrcholný výkon improvizace na jevišti.

Ale vraťme se zpět do Vamberka. Snad je zřejmé, že tyhle obecné řádky nepišu pro teoretické potěšení. Ostatně - kdyby tomu tak bylo, tak bych tím problémem popsal celou Hromadu. Píšu o tom proto, abych alespoň trochu doložil, že to s tím "mladým" divadlem je jev vskutku obecnější a že za to nemůže ani Vamberk ani východní Čechy. I když právě ve Vamberku ten problém vystoupil jaksi čitelně specifikován, vymezen jako "problém Zušek". Opět: není to problém jen Vamberka ani východních Čech. Jak jsem se mohl i jinde přesvědčit, je to asi znovu širší. A podstata je prajednoduchá: mladí pěstují divadlo v tom věku, jenž je už přijatelný a vyžadovaný pro Písek - převážnou měrou na půdě ZUŠ. A tak tu máme vystoupení, předvádění, představení, jež zrozeno - přirozeně, zákonitě, nutně - jako školní etuda, školní cvičení ve třídě, pohybuje se ve stadiu, které Zich z hlediska herecké tvorby nazývá přípravným. To jest ve stadiu, v němž předvedené výkony herecké - marná sláva: jsme na divadle a divadlo svůj jazyk tvoří skrze herectví, herecké postavy - ještě nespějí k dramatické osobě. Je to pouze "vlastní výkon" herců. Mluví a hraje za sebe, nikoliv za lidskou skutečnost (model člověka), kterou má reprezentovat. "Podobá se tedy jeho výkon spíše výkonu recitátorově, rozšířenému ovšem o projevy mimické (v širším slova smyslu)". To je citát ze Zichovy Estetiky dramatické tvorby. Ale přímo perfektně platí pro praxi mnoha ZUŠ. Recitace je jejich silou, tam si mladí a nejmladší mohou skutečně osvojovat schopnost jít za sebe, mluvit a hrát si na pouhém projevování ničím neznásilňovaných a ničím neusměrňovaných citů a myšlenek. A když se k tomu přidá ta "mimika" už to vypadá, že hrajeme divadlo. Ale to není pravda! To je omyl! Zveřejnění (to jest ona divadelní komunikace jako uplatnění divadelního jazyka přes herce a hercem) je - znovu Zich - "technickým principem" herců, "tj. řídicí ideou jejich postav" - hereckých postav. Herecká postava je nutný předpoklad divadelní komunikace; té roviny, z níž teprve může rezultovat všechno další - nějaká idea, záměr estetický a nedej bůh i umění. Jinak - jestli tahle herecká postava alespoň v zárodku neexistuje, pak bohužel funguje to, o čem Zich také napsal, když přemýšlel o té recitaci "rozšířené o projevy mimické": "Na tomto stadiu zůstávají vůbec četné výkony hereckých diletantů..." Už chápete, proč se Vladimír Zajíc rozčílil a nehlídal slova "líčená". Probůh, nikdo z nás nechce aby žáci ZUŠ byli mistři herectví, aby hráli brilantně, dokonale, báječně. Ale jakmile je to "školní cvičení" divadelním představením, pak už nestačí pouhé "stadium přípravné", zvláště když tyto rysy "přípravnosti" existují i v dalších složkách, jež naznačují, že jde snad i o režii a inscenaci. Pak je to vskutku ten diletantismus. Ono se to prostě z učebny, ze třídy nedá přenést jen tak na jeviště a čekat, co to před publikem udělá. I kdybychom se při přípravě stokrát pobavili, i kdyby v tom bylo množství cenných poznatků, poznání, vzájemného porozumění a hloubka citů, myšlenek, imaginace, tvořivosti. Představení je prostě komunikační akt a vyžaduje herce, který komunikuje tím, že nějak vytvořil hereckou postavu. I tohle může a asi musí být předmětem herecké přípravy, výuky na UŠ. Především tehdy, když to "přípravné stadium" má být předvedeno jako představení.

Vím, tohle je zcela speciální problematika - a někdy by stálo zato mluvit o ní zevrubně. Ale musel jsem alespoň takhle stručně o ní napsat, protože opakuji: mladé divadlo jsou především žáci a produkce ZUŠ. To slovo produkce nepoužívám náhodou. Mám totiž temné a stále slící podezření, že zveřejnění takové školní práce se často podobá produkci, na níž si co žák soukromé školy na klavír vzpomínám z dětství: rodiče a příbuzní byli dojatí, přesto, že jsme mnozí těžce doškobrtali ke konci. A tady také zřejmě často sedí publikum, jež vnímá takto "mimodivadelně", komunikuje zcela jinak

a o jiném, nevnímá vůbec záležitosti, jež v jiných podmínkách jsou oním primitivismem a diletantismem.

V těchto souvislostech se naopak přímo úlevným potěšením a skoro vzorem, příkladem stávají vystoupení, která si svůj divadelní komunikační základ bezpečně budují. Tak tomu bylo ve Vamberku třeba se Slepci, jež hrál soubor páně Komárkův. Je odchovancem (dnes posluchačem III. ročníku herectví na DAMU) ZUŠ Na Střežině. Dva posluchači DAMU (činoherní větev), dva amatéři zahráli Slepce M. Ghelderoda. Nic více než hra - herecká hra - to nebylo. Na holém jevišti byli čtyři herci, herecké postavy, dramatické osoby. Ale právě proto, že tam takto existovali, takto skutečně byli, se tu s nebyvalou silou prokázalo, kde začíná divadlo. Možná jsme v dané chvíli tohle představení přecenili, ale není divu. Byla to vskutku velká úleva vidět někoho hrát, zveřejňovat, komunikovat. Inscenace J. Portykové na motivy J. Weisse Sen Kristýny Bojarové - ZUŠ Na Střežině z Hradce Králové - potom rovněž přestoupila tu začarovanou mez "školní produkce" a vstoupila na půdu divadelní komunikace. Odtud pak bylo možné klást jisté otázky po způsobu, jímž toto představení předvádí, reprezentuje vnitřní svět, skutečně sen, představy. Což je zajisté úkol nesnadný, pro divadlo vždycky v čemsi obtížný, neboť hrát znamená mimo jiné názorně ukazovat, předvádět. A ukazujete názorně něco, co je pouze fikce, co reálně není. Nicméně - o to je tahle inscenace zajímavější, inspirativnější. O to komplikovanější tvoří svůj specifický jazyk a o to naléhavěji nutí o některých věcech přemýšlet. Ale: to vše je možné proto, že svou zprávu sděluje divadelním jazykem - tedy přes obtížnost svého kódu je divadlem. A když už vypočítávám ty chvíle, kdy ve Vamberku jsme stáli vskutku před divadlem, pak nemohu nevzpomenout pohostinského vystoupení profesionálního HD ze Svitav. V jistém směru to bylo to nejlepší, co na témata, o nichž tu píši, bylo ve Vamberku vyřčeno.

Ani Elena Štěpánová Nejhodnějších medvídků nezklamala. Je to zřejmě pořád jeden z vrcholů současného amatérského divadla, jak se prokázalo už vloni na Jiráskově Hronově. I když tentokrát přispěla do té problematiky herectví také poněkud negativním příkladem. Její vypjatá stylizovanost, umělost, znakovost vyžaduje naprosto přesné herecké naplnění. Stačí malé prodlení přes míru, nepatrné povolení v tempu, skoro neznatelné nedokreslení gesta, přibližnost v pohybu i lenivost v intonaci - a rázem nastává propad. I tohle mohlo tedy být - a taky asi je - příspěvkem do diskuse. Ve Vamberku se ovšem chtělo slyšet. I když ne třeba zrovna diskutovat. Přítomní se nedali odradit ne zrovna optimistickými řeči a v překvapivém počtu a s překvapivou pozorností naslouchali. Což je jim ke cti. A vzbuzuje to naději, že třeba jednou opět přijde doba vášnivých, poučených diskusí o divadle. V současné době by možná bylo nejprospěšnější vést diskusi především s těmi, kdo v ZUŠ organizují a vytvářejí představení jako pedagogové. Tam je podle mne největší složitost: metodická, výchovná, vzdělávací. Neboť jde o přechod z jedné fáze využití a rozvoje jistých divadelních prvků k fázi druhé, kterou bych na rozdíl od dramatické výchovy nazval výchovou hereckou. Cítím prostě nedostatečnost a nekonceptnost v procesu, jenž od herecké fáze přípravné přes fázi provedení herecké postavy dospěje až k fázi vrcholné: ke zveřejnění herecké postavy.

Nesetkal jsem se s tímhle problémem ve Vamberku poprvé. Ale ten dravý vpád "zušek" na pole výběru pro Šrámkův Písek, jejich kvantitativní převaha, celou věc jenom vyostřuje. Což jenom potvrzuje, že vambercké setkání bylo prospěšné, že za ně můžeme jeho inspirátorům i organizátorům jenom poděkovat. Neboť jsme mohli dost široce nahlédnout tento problém "mladého divadla nedivadla" a přes to skřípání zubů a pláč se dá třeba doufat, že tu začal - nebo alespoň mohl začít - nějaký vývoj.

Jan Císar

Ocenění - návrh na postup na Šrámkův Písek:

- + **Pod tlakem Praha** - Michel Ghelderode: SLEPCI
- + **DS Jumping Hamada Pardubice** - ...BEZ NÁZVU
- + **ZUŠ Na Střežině Hradec Králové** - Jana Portyková/J. Weiss: SEN KRISTÝNY BOJAROVÉ

- +ZUŠ Na Stězině - Ema Zámečnicková: "...ŠEJKSPÍR..."
(nezařazeno)
+Nejhodnější medvídci Praha + HK -
René Levínský: ELENA ŠTĚPÁNOVÁ (nezařazeno)

KRAJOVÁ PŘEHLIČKA DĚTSKÉHO DIVADLA

Termín: 25. - 26. 3. 1995
Místo: Ústí nad Orlicí
Porota: Blanka Šefrová, Radka Svobodová,
Radim Svoboda, Jaroslav Dejl, Nina Martínková,
Alexandr Gregar
Naďa Gregarová (tajemnice)

Program:

- +DDS ZŠ v Městečku Trnávka - volně podle V.Vančury
a O.Strnadové: KUBULA A KUBA KUBIKULA
- +Recitační kolektiv II.ZŠ Jičín - Jiří Slíva: TŘI POPELNICE
- +ZUŠ Na Stězině Hradec Králové - Shakespeare, Zámečnicková:
...ŠEJKSPÍR...
- +2.ročník LDO ZUŠ Letohrad - V.Hulpach, upr.Iva Faltusová: O
KRÁSNÉ ŠAVENIS
- +Dětský recitační soubor ZŠ Hlinsko, ul.Ležáků - Daisy Mrázková:
NÁDHERNÉ ÚTERÝ
- +LDO ZUŠ Havlíčkova ul., Pardubice - Emanuel Frynta: NONSENS
- +ZUŠ Na Stězině Hradec Králové - K.J.Erben, E.Zámečnicková
a kol.: SNĚHURKA
- +ZŠ Prácheň - z poezie J.Žáčka a D.Heviera: NAŠE RODINA
- +ZŠ Ledec nad Sázavou, Komenského - Marie Zajícová insp.starými
loutkářskými texty: ČÁP A VOLAVKA, STRAŠIDLA NA
STŘEŠE
- +4.ročník LDO ZUŠ Letohrad - Ch.Morgenstern, upr. Iva Faltusová:
MORGENSTERN
- +Literárně dramatický kroužek ZŠ Sloupnice - K.Čapek, upr.
E.Sychrová: AMINA
- +Dračata ZŠ Choceň, Choceňského - E.Petiška, E.Roušarová a kol.:
JAK STAVĚLI V KOCOURKOVĚ ŠKOLU

- +Dětský recitační kolektiv ZUŠ Chlumec n.C. - M.Černík a kol.:
POHÁDKY PRO MALÉ A VĚTŠÍ DIVÁKY

+DDS ZŠ Solnice - CIRKUS BLECHA

- +ZUŠ Na Stězině Hradec Králové - Podle J.Hanzlíka
E.Zámečnicková, J.Zámečnick a kol.: HOUBY TADY NEROSTE

- +Předposlední zvonění, 5.roč. LDO ZUŠ Rychnov nad Kněžnou -
H.Ch.Andersen, E.Žatečková: PASTÝRKA A KOMINÍČEK

- +DDS LDO ZUŠ Žamberk - podle J.Prévarta: DÉŠT NEPADÁ
Z NEBE

- +SDO Vlčata Rabštejská Lhota - F.Kolár, J.Trojan, lidové písně:
JARO, JAK BYLO A JE aneb PÍSNÍČKA Z CHRUDIMSKA

- +Trutnovské divadelní studio - P.Haken: POKLAD DUCHU

Jaké to bylo:

Do Ústí jedu vždycky ráda a to kvůli očekávání, které visí ve vzduchu. Atmosféru našponovaného očekávání přináší děti. Na ně vzpomínám a jen doufám, že na konci odjížděly plny prožitků a pocitů, které byly radostné.

Měla jsem tu čest vidět výsledky inscenační práce tady po kraji, držely si pěkný standard a vesměr potěšily. Mnohá představení nesla v sobě ambice uměleckého tvaru s třibenými prostředky a taky chut mluvit o světě a něco z toho projevít divadlem. Je fakt, že v několika představeních bychom to, o čem jsem teď mluvila, těžko hledali. Příčiny těchto divadelních nezdarů jsou určitě různé, ale musím říct, že tenhle kolikrát málo povedený výsledek mě tolik neznepokojuje. Spíš si důrazně kladu otázku, jestli tento člověk, tvůrce představení, tady neuspokojuje jen svou osobní citizadost. Jestliže naopak má rád děti se kterými pracuje, jestli jejich společenství dobře lidsky funguje, pak je mi milejší, že se divadlo hraje tak jak možno, než aby se nehrálo vůbec. V tomto případě to není až tolik neúspěch. Neúspěchem na tomto poli konání zůstává lhostejnost, necitlivost, ubližování.

Zpět k přehlídce. Viděli jsme zde drobné pokusy: Naše rodina, Tři popelnice, Řepa, Čáp a volavka, Strašidla na střeše. Z těchto několikaminutových dílek zaujalo prachovické představení svižným tempem, humorem a živostí a pak snad ruská bajka Čáp a volavka, díky představiteli čápa.

Inscenace Auto z pralesa, Nonsens a Morgenstern, i když kultivované, trpěly nevýrazností, snad i inscenační nejistotou. Není to taky jednoduchá práce inscenovat nonsens a tady se to povedlo jen velmi řídké, v jednotlivých momentech.

S příběhem jsme se setkali v barvitě společnosti Krásné Šavenis a Sněhurky a taky Aminy a Kubuly a Kuby Kubikuly. V Šavenis a Sněhurce děti proslavily etický problém viděný zde přes dívku. V Šavenis se podařilo, že zazněl silněji, s naléhavou prostotou, ve Sněhurce zůstalo cosi zašifrováno. I když výkon dívek, zvláště představitelky Sněhurky, byl výrazný a krásný. Malé děti z Letohradu a dospívající dívky z Hradce jednaly odlišně, ale jakoby spojeny společnou vůlí.

Kubula a Amina jsou hry, které vznikly na stejném hřišti, na základní škole v malém místě. Jejich tvůrci, to jsou dvě vnitřně a experimentu se nebojící kantorky, které sice respektují dané možnosti, ale tvoří přesto s touhou po plnokrevném divadle a daří se jim. Zvláště v Čapkově pohádce, která dopadla celkově líp a kde je spousta radosti ze hry.

Inscenace Nádherné úterý, Déšť nepadá z nebe a Houby tady neroste přinesly krásný dar, děti hrály pro své téma a dokázaly ho vyslovit: šlo o to, že ze světa vlastně nic nezmizí; co jsem já v té velké symbióze tvorů a kterou cestou se vydám; že malé a prosté

věci jsou pro lidi důležité a přinesou radost, když se naučíme je dobře vidět. V Nádherném úterý jako by se ještě úplně nerozhodlo, jak to inscenačně dotáhnout. V Prévertovi žambereckých dívek bylo už rozhodnuto, kamínek už vybroušený, ale přesto zářil málo. Představení Houby tady neroste s princem Loudálkem bylo krásné. Plně sebereflekujícího humoru, s pointovanými situacemi se nonšalantně a hravě potkalo s nonsensem.

Cirkus Blecha a Poklad duchů, to byly dva veliké, široké, omalované domy, našlášto postavené, základy z písku.

Musím říct, že pro inscenace Písníčka z Chrudimska, Pohádky pro malé a velké diváky a Šejkspír nenalézám soupevníka, stály tu originálně osaměle. Což o to, Shakespeare byl taky jen jeden... zato písniček z Chrudimska bylo, až oči přecházely, uši zaléhaly a tím to končilo. Pohádky, to bylo lecčímis půvabné představení a letos jediné loutkové divadlo. A Šejkspír? Správně tady i tam v Ústí až na konci, dobře jednou nohou venku z dětského světa a druhou odvážně už ve světě dospělých, vlastně všech kumstýřů.

A to bylo letos vše. - Tato divadla hraná dětmi nás určitě obohatila a mockrát potěšila. Za to díky a víme teď přece s Daisy Mrázkovou, že vše co dobrého činíme, tu zůstává, neztrácí se, ač by se to tak mohlo zdát.

Blanka Šefrnová

Ocenění - postup na národní přehlídku:

+ZUŠ Na Střežině Hradec Králové (Ema Zámečnicková):

HOUBY TADY NEROSTE

+ZŠ Sloupnice (Eva Sychrová)-

K.Čapek: AMINA

+2.ročník LDO ZUŠ Letohrad - V.Hulpach, upr.I.Faltusová: O KRÁSNÉ ŠAVENIS

+ZUŠ Na Střežině Hradec Králové (Ema Zámečnicková):
"...ŠEJKSPÍR..."

OKRAJOVÁ
PŘEHLIKA
LOUTKÁŘSKÝCH
SOUBORŮ

Termín: 1. - 2. 4. 1995

Místo: Hradec Králové

Porota: prof.dr.Jan Císař CSc, Jan Merta, Vladimír Zajíc

Program:

+JS KL Úpice - Zdeněk Adla: KOUZELNÍKOVA ZAHRADA

+BODI Jaroměř - Jana Dvořáčková: POHÁDKA O ČERVENÉ KARKULCE

+ZUŠ Žamberk - Olga Hejná: TULÁK DOMEČEK

+Zvonek Hořice - O ZLÉ KOZE

+Brum Broumov - Jaroslav Daňbuján: BRABEC V HRSTI

+ZUŠ Chlumec n.C. - Michal Černík: POHÁDKY PRO MALÉ I VĚTŠÍ DIVÁKY

+ZUŠ Žamberk - Jacques Prévert: DÉŠŤ NEPADÁ Z NEBE

+“C” Svitavy - Carl Sandburg: BLÁHOVÉ POHÁDKY

+Bifule Hradec Králové - Oscar Wilde: SLAVÍK A RUŽE

+Atsi Jesličky Hradec Králové - Ivan Vyskočil: MALÝ ALENÁŠ

+Jesličky Hradec Králové - Josef Tejkl: ROSENÍ

+Jesličky Hradec Králové - Lidové pohádky: RUSKÉ POHÁDKY

+Jesličky Hradec Králové - Markéta Miláčková-Josef Tejkl: BÝT HARANTEM

Jaké to bylo:

Letošní přehlídka probíhala v Draku poklidněji než minule. Inscenací bylo o něco méně (13), časově vše vycházelo, občerstvení na místě a dokonale. K dobrému průběhu diskusí přispělo i zapůjčení nové místnosti nahrávacího studia v podkroví divadla, sice pro omezený počet lidí (cca 30), ale bylo to právě to co jsme potřebovali, neboť asi tolik se nás scházelo a komorní řešení místnosti bylo právě tím prostředím, které proti jiným letům kdy jsme diskutovali v hledišti, umožňovalo debatovat o představeních klidně bez zábran a fyzických omezení, v přátelské pohodě.

Abychom využili praktických zkušeností Matěje Kopeckého, nabídli jsme jeho zkušenosti v praktických divadelních radách souborům, aby s ním mohly o přestávkách prodebatovat ty problémy, na které se obvykle při diskusích nedostane. Zdá se to jako praktické metodické řešení, které by stálo za to realizovat a prohlubovat i na přehlídkách příštích.

Těsně před přehlídkou odmítli svou účast Čmukaři, kterým se v časové tísní nepodařilo představení Frejře II dodělat tak, aby mohlo být prezentováno veřejnosti. A hořický soubor Zvonek odehrál místo původně ohlášených Nezbedných prasátek z důvodu nemoci náhradní hříčku O zlé koze.

Děk patří členům souboru Atsi (mládež Jirky Polehni), kteří se ochotně ujali vádění jednotlivých představení.

O některých představeních z přehlídky se píše na jiných stránkách Hromady. Na vybrané soubory jsou uvedena hodnocení a tak jen několik subjektivních poznámek k inscenacím a k přehlídce samé.

K souborům z Boučkovy Jaroměře. Junior-souboru z Úpice prospělo komorní prostředí Draku, inscenace působila sevřeněji a opět hlavně svojí vizuální stránkou. Herecká i dramaturgická složka zůstaly poplatné provedení v Jaroměři. - I v Draku na sebe významně upozornil soubor Bodi, hlavně základním nápadem a čistě provedeným představením. Vypravěči tu byli k divákům vstřícnější, vřelější a vůbec uvolněnější, což představení prospělo. Opět si v diskusí vysloužilo pochvalu herecké zpracování postavy vlka, - Brum Broumov odehrál tentokrát bez technických problémů. Ty zůstaly v Jaroměři. Čitelně a srozumitelně ve zpěvu i ve slově. Potvrdil tak neustálý zájem souboru o zábavné představení vytvářené osobitou formou a osobitým přístupem souboru k inscenaci. V jednoduchém příběhu se tak staly písničky jeho hlavním a důležitým ozvláštněním, které však mohlo být více podtrženo významovějším jednáním loutek. Jednoduchý příběh nese i jednoduchý problém, o kterém se hraje a tak se představení stává humornou i výtvarně zajímavě pojednanou anekdotou.

Představení ZUŠ z Chlumce působilo proti libčanské přehlídce uceleněji, už více jako celek sice seskládaný z drobných i delších výstupů, ale pospojovaný tématem společně rozvíjené hry.

Zvonek Hořice připravuje svá představení pro vystupování v rámci širších zábavných programů pro děti a jako by tato závislost byla na jeho představeních vidět. Zdá se, že to předpokládané zázemí

samostatně uvedenému představení chybí, aby způsob realizace odůvodnilo.

Už od minulé přehlídky sledujeme se zájmem cestu Olinky Strnadové a dětí ze ZUŠ Žamberk k loutkovému divadlu a k divadelní tvorbě vůbec. V obou velice kultivovaných představeních, které na přehlídku přivezla, dominují její děti jako osobnosti. Divadelně se více dařilo těm menším s Tulákem domečkem, kde zdívaladlnění podporované nápaditým řešením výtvarným a složkou hudební, úměrně věku aktérů, navíc ukazovalo způsob práce s dětmi a cestu za divadlem, po které s nimi Olinka kráčí.

O Bláhových pohádkách a Malém Alenáš je tu více na jiné stránce. Přesto - Bláhové pohádky je zvláštní a laskavé vyprávění s písničkami, obrázky a loutkami, o lidech, o jejich někdy až nepochopitelném jednání, ale také o lidsky hřejivém dobrodruží, kterým jako by prosákla celá na úrovni vedená inscenace. Možná místy trochu introvertní.

Polehňův Malý Alenáš je realizován jako veselá aktivní hra větších dětí s jednou loutkou a nafukovacími matracemi, méně již jako vysokošilovská hra se slovy a jejich proměnlivými významy. Slavík a růže, také z jeho dílny, je vyjádřen tajemnou atmosférou monotónního vyprávění a hudby a symbolicky nesených obrazů a zanechává v divákovi nedefinovatelný tíživý pocit.

Poprvé se na loutkářské přehlídce objevil soubor Jesličky Pepy Tejkla, který hned napoprvé přihlásil tři inscenace. Kvalitativně nejvýše stojí asi Rosení, které by spíše svým pojetím patřilo na přehlídku uměleckého přednesu. Jediná loutka, dřevěný manekýn, je tu spíše používána jako relikvie, než aby nesla významy, které by příběh skrze ni zprostředkovávaly. Je to zajímavé představení těžící z české historie, na kvalitní interpretační úrovni, v písničkách i ve slově. Pro mne však postrádalo zřetelnější tlumočení myšlenky a výrazněji vyjádřený "děj", abych mu bezesbýtku porozuměl. - Druhé představení, Být Harantem, je kultivované představení opět z české historie, které pojednává o proměnlivém vztahu mezi Kryštofem Harantem a Heřmanem Černínem a jeho farizejském jednání k Harantovi. Inscenace je více postavena na dobové a písmácké atmosféře, než na dramatickém střetu obou postav. Loutky tu byly zastoupeny dvěma realisticky pojednanými maňásky obou šlechticů a svá ojedinělá vystoupení spíše ilustrovaly a uplatňovaly se hlavně v klidových postojích výtvarným zpracováním než jednáním. Třetí "loutka-hračka" pštrosa působila nesourodě a poněkud varietně a do představení se nehodila. Dramatičnosti, kterou scénář nabízel, nebylo v představení využito a tím, podle mne, vyprávělo více o kvalitách Harantových, než o vychytralém jednání Heřmana Černína. - Ruské pohádky jsou čtyři bajky, každá z nich zahráná jiným typem loutek. Byly použity: loutky zástupné, pěstové, poměrně realistické loutky ptáků a stínohra. Loutky jsou v rukou začátečníků a nepoučenost loutkovým divadlem je zřetelná. Přesto zaujetí, se kterým se s loutkami hraje, bajky divákovi zprostředkuje. Představení má ještě druhý plán v táhlých dumkách, které mají vztah k bajkám a jsou interpretovány velice citlivě a na úrovni a intenzivně působí na diváka i na vytvoření celkové atmosféry představení. Tím i ono jako celek i přes uvedené výhrady působí kultivovaně. - Velkým vkladem všech tří inscenací je dramaturgie a výběr látek ke scénickému zpracování, které je zdrojem výrazné, však málo dramatické atmosféry. Věříme, že se s Pepou Tejklem a jeho souborem nesetkáme na loutkářské přehlídce naposled.

Už z tohoto krátkého a možná místy zjednodušeného pohledu je vidět, že to byla přehlídka svým způsobem zajímavá a potřebná.

P.S. Na závěr mi dovolu je jednu osobní, subjektivní poznámku. Ale protože se týká podle mého názoru asi pěti představení na přehlídce, chci se o ní jako námětu zmínit. V oněch pěti představeních dominuje v různé intenzitě atmosféra, která jako by se někdy více, někdy méně stávala výrazovým prostředkem a nesla k divákovi základní poselství. Z ní vznikající pocit je pak důležitější než zajímavě traktovaný a dramaticky vedený příběh. Ten integrovaný pocit je jako hotový

předáván divákovi a zůstává v něm jako cosi neurčitěho. Zatímco by měl v divákovi vznikat na základě zajímavě traktovaného a dramaticky vedeného příběhu pocit vlastní, osobní, jako určitý výsledek viděného představení. Ten integrovaný přenesený pocit nenese poznání a zkušenost, která by se stala trvalým vlastnictvím diváka. Atmosféra je na jevišti nutná a je snadné ji vytvořit, ale neměla by asi suplovat sdělení. A když jsem to vše domýšlel, napadla mne taková abstraktní představa. Jestli to tak půjde dál, pak jednou, třeba kolem roku 2000, možná později, na malé tajemně nasvícené komorní jeviště přinese herec židli, posadí se na ni a se záhadným úsměvem bude hledět do publika. Po půl hodině vstane a okouzlené obecenstvo bude tleskat. Při cestě domů se pak bude dohadovat, o čemže to vlastně bylo.

Jan Merta

Ocenění:

Postup na národní přehlídku Loutkářská Chrudim:

"C" Svitavy - Carl Sandburg: BLÁHOVÉ POHÁDKY

Doporučení k postupu na LCH:

1. ZUŠ Žamberk - Olga Hejnová, Olga Strnadová: TULÁK DOMEČEK
2. ZUŠ Na Sřežině Hradec Králové - Vyskočil, Polák, Polehňa MALÝ ALENÁŠ
3. ZUŠ Na Sřežině Hradec Králové - J. Tejkl: RUSKÉ POHÁDKY (nezařazeno)

**BYLO REGIONÁLNÍ
KOLO SOUTĚŽE
DĚTSKÝCH
RECITÁTORŮ
- SÓLISTŮ**

Termín: 10. - 12. 4. 1995
Místo: Hradec Králové
Porota: Jana Vobrubová (předsedkyně poroty),
Eliška Herdová, Josef Tejkl

I . k a t e g o r i e

Jaké to bylo:

Regionálního kola se zúčastnilo třicet dětí. Úroveň byla vcelku vyrovnaná po stránce dramaturgické i přednesové. Bylo patrné, že při práci s dětmi byl kladen větší důraz na technickou stránku projevu, při čemž u někoho zůstal přednes pouze v této rovině. U někoho sklouzla snaha o dobrou techniku ve vnější nepřírozené, až falešné a věku neúměrné "malování" a v některých případech (viz oceněné děti) pomohla technika k přirozenému vyjádření a sdělení obsahu, a to i přes vadu řeči u jednoho oceněného, která nebyla na závadu celkové kultuře projevu.

Dramaturgie byla vcelku odpovídající možnostem a věku dětí. Více převažovaly osvědčené a vyzkoušené texty (Hrubín, Kriebel, Kainar, Žáček, Balík, Kahoun), objevily se však i texty neotřelé,

byť od osvědčených autorů (Mrázková, Frynta, Hevier, Hejná). Vyskytl se i osobitý dramaturgický výběr, ať v kladném slova smyslu (Molavcová: O černé Bertě) nebo ve smyslu záporném (Erben: Vodník, Werich: O rybáři a jeho ženě).

V rozborovém semináři se děti aktivně projevíly v diskusi zájmem o odborné otázky týkající se problematiky přednesu (např.: otázka použití gesta či rekvizity; rozdíl mezi přednesem a dramatickým projevem).

Během celého dopoledne se děti velmi hezky chovaly a pozorně sledovaly svá vystoupení navzájem. Celková atmosféra byla přátelská, soustředěná a otevřená ze strany dětí i dospělých.

Kromě tří recitátorů navržených k postupu na národní přehlídku udělila porota i devět čestných uznání.

Celá akce byla velmi dobře a pečlivě připravena Impulsem v příjemném prostředí ZUŠ Jesličky.

Ocenění - postup na národní přehlídku:

Hana Šilarová - Jitka Molavcová: O ČERNÉ BERTĚ

Zajímavý dramaturgický výběr se ukázal jako velmi vhodný a inspirativní pro recitátorku tohoto věku, typu a možností. Jde o velmi živý, osobně zaujatý projev, při kterém je interpretka celou svou bytostí. Projevuje smysl pro humor a jeho pochopení i potěšení z něj při vyprávění. Je velmi dobře technicky vybavena (technika není samoúčelná) a dobře vedena.

Pavel Kopecký - František Nepil: JÁ BARYK A MUJ JEŽEK

Dramaturgický výběr patří k osvědčeným textům. Přesto se recitátorovi podařilo se ho osobitě zmocnit: jeho přednes je přirozený, má smysl pro humor a pro situaci. Chlapec má dobrý hlas a celkovou kulturu projevu, takže výslovnostní vada (r) není překážkou pro celkový dojem z přednesu.

Lukáš Praus - Jiří Kahoun: KAČÍREK A ŘÍKÁNÍ

Výběr textu odpovídá věku a možnostem. Recitátor má smysl pro humor a pro situaci, jeho přednes je osobitý, přirozený, zaujatý a živý. Má dobré hlasové předpoklady, rezervy v technice mluvy.

I I . k a t e g o r i e

Jaké to bylo:

Regionálního kola se ve II. kategorii zúčastnilo 29 dětí s potěšující účastí chlapců, stejně jako v I. kategorii.

Úroveň byla vcelku vyrovnaná po stránce dramaturgické. Po stránce přednesové se úroveň jevila spíše jako slabší průměr, což potvrzuje i to, že k postupu na národní přehlídku byl navržen pouze jeden recitátor. Dvě účastnice dostaly 2.místo (bez postupu) a čestných uznání bylo uděleno sedm.

První překážkou ve sdělnosti byla u valné většiny dětí nízká technika řeči a kultura projevu vůbec (např.: ledabylá výslovnost, šumy, spojování slov, špatná hodnota vokálů, hlasová forse). Hlasová forse se nejvíce projevovala v pasážích s přímými řečmi vedená snahou o vnější charakteristiku, mnohdy ústící až v deformaci hlasovou.

Další problémy vznikaly z frázování textu dle interpunkce nebo z rozkouskování větných celků v nelogické útržky ve snaze přízvukovat každé slovo jako stejně důležité. V neposlední řadě svou negativní úlohu sehrálo nedomyšlené zacházení s textem po dramaturgické stránce, zejména pokud šlo o úryvky z delších próz.

Při rozborovém semináři přišly na pořad diskuse výše uvedené problémy a navíc otázka gestikulace, použití rekvizity, otázka rozdílu mezi přednesem a dramatizací; v neposlední řadě i otázka

souměřitelnosti prozaického a básnického textu (ukázalo se, že mnozí vedoucí či učitelé se ještě stále domnívají, že pro přednes mají být vybírány pouze básně).

Během celého dopoledne se děti velmi hezky chovaly a pozorně sledovaly svá vystoupení navzájem. Celková atmosféra byla přátelská, soustředěná a otevřená ze strany dětí i dospělých.

Celá akce byla velmi dobře a pečlivě připravena Impulsem a konala se v příjemném prostředí ZUŠ Jesličky.

Ocenění - postup na národní přehlídku:

Ondřej Novotný - Goscini: HRÁLI JSME S HOLKAMA NA OBCHOD, Jan Skácel: USPÁVANKA S LETADLEM

Recitátor zaujal a přesvědčil osobitým, zaujatým, autentickým a upřímným přednesem obou, žánrově i obsahově zcela rozdílných textů. Působí oduševněle, jemně a citlivě; používá jemných vyjadřovacích prostředků. Má smysl pro humor.

2.místo bez postupu:

Hana Vaisová a Ludmila Tajbrová

I I I . k a t e g o r i e

Jaké to bylo:

Zřetelně se prosazovaly líhně, o přednes pečující systematicky, především ZUŠ Žamberk v osobě Olgy Strnadové.

Objevily se i lapy, jež nemohly skončit jinak, než na úpatí hory (Dyk: Země mluví, Halas: Já se tam vrátím, Šiktanc: Heinovské noci).

Lze vypočítat dramaturgickou krizi, způsobenou akutním nedostatkem současných dobrých textů, s nimiž by interpreti korespondovali. Nepřímým důsledkem tohoto stavu jsou i časté návraty do let šedesátých (Mikulášek, Schneiderova Zrza 2x, Hrubín...)

Svěžejší působí texty Fryntovy, překvapivě Demlovy, snad proto, že neutrpěly přílišnou frekventovaností.

Vzhledem k tomu, že šlo o kolo regionální, vady ve výslovnosti se téměř neobjevovaly, zato chybné větné přízvuky a povrchní říkadlové intonace jako důsledek nedostatečného vyložení textu se vyskytovaly často.

Stav v regionu však nelze označit za tristní, naopak nadějný.

Josef Tejkl

Ocenění - postup na národní přehlídku:

Lenka Poludová - G.Rück-Pauguetová: DEŠTNÍK PRO ÚPLNĚ MALÁ ZVÍRÁTKA, Emanuel Frynta: NOSOROŽEC

Oba texty vybrány po naturelu recitátorky, přesto dostatečně kontrastně, aby mohla ukázat šíři svého rejstříku od poloh filozofujících po řízně anekdotické. Je zřejmé, že recitátorka je již osobností, sázející na svou osobitost, opřenou o dobré pedagogické vedení.

Michal Bečička - Terry Pratchet: NEFALŠOVANÁ KOČKA, Josef Kainar: CVRČEK

Skvělý text Pratchetův interpretuje Michal Bečička s úsporností až asketickou, vytváří si potřebný lakonický nadhled. Nepodléhá vstřícné divácké reakci a neuchyluje se k vnějškovým prostředkům. Kainarův Cvrček, byť o stupínek hůře vystavěný, tvoří s předchozím textem nadějný pendant.

Kateřina Volfová - Karel Čapek: DÁŠENKA, Edward Lear: SOVÁK A MICINKA

Texty různé provenience zvládá interpretku též různě. V Čapkovi projevu vzácný lyrizující nadhled, prostý všech pitvoření, tak obvyklých u textů tohoto typu. V Learovi naopak zdravou míru hledačství a drzosti.

OKRAJOVÁ PŘEHLIČKA ČINOHERNÍHO DIVADLA PRO DĚTI "DOSPĚLÍ DĚTEM"

Termín: 12. - 14. 5. 1995

Místo: Havlíkův Brod

Porota: Luděk Richter, Vladimír Zajíc

Program:

- + Adivadlo Havlíkův Brod - ÁBRDY-BÁBRDY aneb TLUSTÝ PRADĚDEČEK
- + Bořivoj Praha - TŘI ZLATÉ VLASY DĚDA VŠEVĚDA
- + Duha Polná - O PEJSKOVÍ A KOČIČCE
- + Mladá scéna Ústí nad Labem - MALÁ MOŘSKÁ VÍLA
- + Mladá scéna Ústí nad Labem - O PTÁKU OHNIVÁKU A LIŠCE RYŠCE
- + DS ZŠ Lípa - O LAKOMÉ BARCE
- + DS Krakonoš Vysoké nad Jizerou - VO ŠETRNEJ DONTOUCE A VO BÍLÝM ČERTOJ
- + Agentura Na věži Jičín - JAK SI TAGARO UDĚLAL MOŘE
- + Studio Marta Brno - O ZTRACENÝCH BARVIČKÁCH

Jaké to bylo:

Potvrdila se zakotvenost přehlídky v místě konání díky dobrému zacházení se zkušeností z minulých let ze strany všech pořadatelů. To dokládá neobyčejně vysoký zájem o všechny představení i o doprovodné akce, především o soutěž v oboru dětské kresby a dalších dětských výtvarných projevů reflektujících divadlo, a to jak ze strany dětí a rodičů, tak ze strany pedagogů, správních pracovníků, hostů a sponzorů přehlídky. Přehlídka se letos opírala více o hrající hosty z jiných regionů než o soubory východočeské, soutěžící o postup na národní přehlídku činoherního divadla pro děti v Rakovníku. Vyplyvá to z tradičně malého zájmu poučených divadelníků o tuto oblast, v důsledku to pak znamená, že ani letos lektorský tým přehlídky vyššího stupně nikým neobesílá. Dramaturgii ani realizační úrovni havlíkobrodského maratónu to však neublížilo, naopak byl dán prostor osvědčeným inscenacím, profesionální nevyjímaje. Svou tvůrčí schopnost a hereckou kreativitu prokázal i místní soubor, který na své inscenaci Ábrdy-bábrdy chce nadále pracovat a usilovat o její komplexní dobré vyznění, to jest o posun ke konkrétnější výpovědi. Celkovou kompozici přehlídky doplňovaly rozborové semináře k jednotlivým představením a seminář pro pedagogy navazující tematicky na loňskou úvodní lekci.

-KD-

SETKÁNÍ ABSOLVENTŮ, LEKTORŮ A DALŠÍCH PŘÍZNIVCŮ LIDOVÉ KONZERVATOŘE VÝCHODOČESKÉHO KRAJE

Konalo se 20. května v prostorách Divadla DRAK v Hradci Králové a pozváni byli absolventi a lektori všech tříd slovesných oborů pořádaných Krajským kulturním střediskem v Hradci Králové v sedmdesátých a osmdesátých letech tohoto století. Nechyběla pochopitelně Mirka Císařová, která konzervatoř uváděla v život, nechyběl režisér František Štěpánek, na něhož mnoho absolventů rádo vzpomíná... Mnozí se poznávali pokradmu, neboť "časy se mění a my se měníme v nich", jak říká jedno latinské úsloví...

Nejen povídáním, vzpomínkami a dobrým mokem jsme živi ten den byli. Začínal totiž festival "Theatre European Regions" a my měli možnost navštívit některá představení a zhlédnout v jeho rámci se konající pouliční divadelní produkce. Za všechny bych ráda jmenovala především inscenaci Svatbičky brněnského Studia Dům v režii Evy Tálské. Na Velkém náměstí před obřadní síní se odehrávalo nápadité loutkovo-lidovo-jarmareční divadlo, které mladí lidé předvedli s poezií i humorným nadhledem, jímž zužitkovávali své schopnosti i neschopnosti, poučenost i naivitu, nezdoilnou energii. Radost pohledět a zažít.

Zážitkem - alespoň pro mne - byl také večerní bohatý ohňostroj s oratoriem na oslavy 770 let města Hradce Králové. Velkolepá podívaná!

I v naplněném čase našel Honza Merta trochu času a požádal některé z přítomných o odpověď na tři anketní otázky, které jsme vymysleli. Zde je výsledek:

A N K E T A

1. Věnujete se i dnes aktivně divadlu?
2. Co Vám z dnešního Vašeho pohledu přinesla konzervatoř?
3. Na co z období jejího studia nejraději vzpomínáte?

1. To je velmi provokativní otázka. Chcete-li, postupně k tomu směřuji. Zatím se divadlu věnuji pasívně a ze zálohy vyčkávám, až přijde ta pravá chvíle. Jsem tedy v tzv. pasívním stěhu, a nepřeruší-li jej předčasná přirozená smrt, chystám se zaktivizovat.
2. Konzervatoř mne především vehnala do soukolí. Nebýt konzervatoře, žil bych si spokojeně, nesrl si teoretické kávy pánů Štěpánka a Císaře, řádně otrávené čímsi, co vzletně nazýváme nastavováním zrcadel. Zrcadla však, jak známo, vrhají prásátka, a jednoho dne se musíte rozhodnout: buď umělecké činy a transplantace jater, nebo žít v selance a stát se předlohou pro umělecké impertinence jiných. Konzervatoři vděčím za to,

že již nelze vycouvat do kulis sousedských produkcí, kde naše bylo království nebeské, neboť blahoslavení jak známo nečtou Zicha a Stanislavského, a čtou-li je, pak podivují se té překrásné hebrejštině. Konzervatoř mi přinesla řadu tragických přátelství s lidmi duševně i fyzicky často téměř obludnými. Zpočátku jsem byl skálopevně přesvědčen, že učiním nejlépe, když všem co nejrychleji šlápnu do úsměvu a nechám se vzápětí vyloučit pro agresivitu. Ironií osudu se přihodilo, že jsem propásl ten nejvhodnější okamžik, čehož nyní hořce lituji. Jak se říká, člověk si zvykne i na smrt. Dnes již bohužel moji spolužáci představují pevně strukturovanou kulturní mafii, ovládající nejdůležitější posty regionu. Až nyní jsem plně pochopil pravou podstatu režijních konzervatoří, kde pod rouškou jakýchsi inscenačních dovedností školily se v hluboké totalitě v periodických vlnách celé štáby odborníků, aby, až to praskne, převzaly moc, někdy i více. Ne na všechny se dostalo. Přes své předpoklady se Pavel Švorčík nestal ministrem financí, ale byl uklizen do ústraní coby ředitel původně dvou kin. Rozený ministr zahraničí Svatopluk Vobejda vzal zavděk osobní zbraní a hotelem v Čachnově. Heidemarie Sekáčová, typická ministryně zemědělství, zabývá se prodejem z druhé ruky. Inženýr Nechuta přihlíží připouštění býků a rediguje pornografický časopis *Náš chov*, přestože by mu seděla privatizace. Potenciální ministr dopravy Coufal emigroval do Kopidlno...atd.atd. Prostě, když se kácí les, lítají třísky. Takže závěrem první vážnou větu: Bylo to skvělé a kdeže jsou ty sněhy.

3. Holky byly tenkrát ještě přítulné a okresní sekretariáty plné. Erotické napětí se snoubilo s ideologickým. Lektor Bednář by dnes nezdrmatizoval Švejka, kdyby tenkrát od studenta Vobejdy neutržil ránu botou. Velké činy tenkrát kvasily. A na ten kvas vzpomínám nejraději. Dokonce raději, než na ty činy.

Josef Tejkl

1. Ano.
2. Vedle mnoha krásných a léta trvajících přátelských vztahů zgruntu jiný pohled na divadlo, než když jsem začínala. A taky ochotu, ba přímo potřebu slyšet, co není dobře na tom, co dělám. Otevřenost někdy až tvrdou, ale beze strachu, protože vím, že je to upřímně a pro dobro věci.
3. Na všechno. Do dneška si pamatuji nejen své etudy, ale i dílka svých spolužáků. Na to, jak jsme se spolu smáli a zpívali a taky na to, jak Eva - tenkrát Krsková - vymyslela náš třídní pozdrav a taky udělala krásné dárky na rozloučenou, a taky na to, jak jsem coby neplnoletá dostala svolení od Honzy Dvořáka st. pít pivo, protože v Česku není alkoholickým nápojem, a taky jak vonělo divadlo DRAK, a taky jak jsme spali v hotelu Černigov a...

Dáda Weissová

1. Ano.
2. Inspiraci, chuť do dalšího díla.
3. Na představení Draku, posezení po představeních.

Jarda Ipser

1. S ohledem na turnusový typ mého zaměstnání nejsem nyní schopen plnit požadavky kolektivního divadelního nácviku. Nárazově a dle potřeb různých organizací vystupuji pouze sólově (vernisaže, černé hodinky atd.).
2. Spoustu dobrých a profesionálních zkušeností, podnětů a návyků zúčastněných lektorů. Spoustu nových vynikajících přátel - lidí blízkých mé duši, citům, myšlenkám, komediantsství - a našlo by se toho více.
3. Chtěl bych se zase vrátit, být opět mladým, malým klukem a být s nimi. Takže na vše. Promarnil jsem v životě hodně času, ale ten na konzervatoři rozhodně ne!

Zdeněk Zelený

1. Myslím, že ano.
2. Vědomí, že existují lidi stejné krevní skupiny.
3. Na ty trapasy - nyní příjemné.

Irena Truhlářová

1. Jen ho aktivně sleduju.
2. To nejlepší co ve mně momentálně je.
3. Na všechno !!!

Alena Caklová

1. Ano.
2. Přátelství, směr - orientace, příjemno.
3. Hospoda, vinárna, bar, club - práce.

Mirek Lhotka

1. Ne, ale učím na ZUŠ.
2. Určitě náměty pro dramatik, hlavně všech kamarády.
3. Na práci s Karlem Šefrnou.

Petra Zahradníková

1. Ano.
2. Všechno.
3. Na všechno.

Karel Syřůček

1. Ano, ano, ano.
2. Báječné kontakty, chuť to (divadlo) dělat.
3. Na Pavla Švorčíka na štafích.

Jana Portyková

1. Věnuji, aktivně.
2. Uvedení do oboru. Divadelní východočeská obec má krásnou atmosféru a pro mě velký půvab. Za navázání kontaktů divadelních a hlavně lidských jsem moc vděčná.
3. Na pracovitou urputnost Honzy Dvořáka jako lektora a Jardy Ipsera jako žáka.

Blanka Šefrnová

1. Ano. V divadle "Martínek" v Libáni.
2. Na to se nedá na tak malém lístku odpovědět.
3. Na lektora. Pana Jana Dvořáka!!!

Jan Řezníček, Zdeněk Klár

1. Pokud si můj bývalý soubor vzpomene také někdy, že vůbec jsem, napíši nebo upravím jim sem tam nějaký scénář. Jinak nestojí o to, abych jim do divadla zasahovala nebo radila. Prostě mě odepsali. Takže se divadlu věnuji stále - ale jenom pasívně. Také vzhledem k nynějšímu zaměstnání se nemohu divadlu věnovat tak, jako dříve. Není to výmluva - stýská se mi!
2. Velmi mnoho, i jiný pohled na život. Lépe snáším různá životní úskalí apod.
3. Na prima partu, zajímavé lidi, spousta krásných zážitků. Člověk se uměl tak krásně odvázat, aniž by se musel ohlížet na to, jak to vezme okolí. Prostě jsme byli všichni "jedné krve..."

Jana Hrazdirová

1. Ano.
2. Všechno.
3. Na všechno.

Jirka Polehňa

1. Ne - asi 10 let, jen v rámci zaměstnání v MŠ.
2. Poznání zajímavých lidí, širší rozhled v oblasti divadla a kultury vůbec.

3. Na přátelské vztahy mezi účastníky, možnost vidět představení Draku.

Jana Otmarová (Vinšová)

1. Ano, dělám divadlo s dětmi.
2. Stále čerpám z poznatků. Byl to jiný pohled při přechodu z loutkového divadla na tvořivou dramaturgii. Lektorský sbor byl na velice dobré úrovni, která zatím nebyla jinde překonána.
3. Setkávání s přáteli.

Míla Šůva

1. Ano.
2. Start...!
3. Na všechno.

Jitka Pelárcová

1. Zatím ne.
2. Rozhled a jiný přístup k mladé generaci.
3. Na všechno.

Jana Edlová

1. Ano!
2. Seznámení se zajímavými lidmi, znalost (alespoň částečnou) o divadle, divákovi a vůbec...
3. Na odbornou lidskost pana Obsta, na jeho přístup jako porotce k divadelníkům. Tato jeho vlastnost dnes mnoha porotcům chybí. Škoda. Jinak každé setkání bylo samo o sobě zážitkem.

Zdeněk Stejskal

1. Ano, stále.
2. Mnoho, bylo by to na slohové cvičení. Vděčím jí za širší poznání divadelnické práce, za úplně jiný pohled na divadlo jako takové. Mohu jenom za ni děkovat a děkovat.
3. Na všechno, nikdy nezapomenu a stále se k ní vracím. Je pro mě vodítkem k dnešnímu konání na divadle. Díky za vše.

Lída Šmídová

1. Samozřejmě, je to součást mého života.
2. Otevřela mi cestu k samostatnému uvažování a samostatné tvořivé práci nejenom v divadle.
3. Na noční posezení s kolegy i lektory - v tom čase se řešily všechny pracovní problémy nejlépe a nejrychleji.

Lída Honzová

1. Ano.
2. Konzervatoř mi dala základ a větší zájem pro loutkové divadlo. Poznání, že loutka není jen věc, ale živá hmota.
3. Jé to byly časy!

D.

(Až k závěrečnému výkřiku poslední ankety zpracovala -ex-)

BYLO INSPIRACE '95

Termín: 27. - 28. 5. 1995
Místo: Hradec Králové

Lektorský sbor: prof.dr.Jan Císař CSc, Jan Merta,
Břatislav Lelek, Vladimír Zajíc

Program:

- + Zdeněk Vrága, Hradec Králové - Chalíl Džibrán: PROROK (úryvek), Paul Erik Rummo: JAKO (umělecký přednes)
- + C-Dance při ZUŠ Ústí nad Orlicí (ved.Eva Veverková) - scénický tanec
- + ZŠ Sloupnice - K.Čapek,Eva Sychrová: AMINA
- + "C" Svitavy - Carl Sandburg: BLÁHOVÉ POHÁDKY
- + Nejhodnější medvídci Praha - Lewinski: PŘEHRADA
- + ZUŠ Na Střezině Hradec Králové - I.Vyskočil,P.Polák,J.Polehňa: MALÝ ALENÁŠ
- + ZUŠ Na Střezině Hradec Králové - E.Zámečnicková: HOUBY TADY NEROSTE
- + Monika Kováčová - A.Berková: MAGORIE (umělecký přednes)
- + Jumping Hamada Pardubice - BEZ NÁZVU
- + Klicperovo divadlo Hradec Králové - F.G.Lorca: KRVAVÁ SVATBA (součást Teatre European Regions)
- + Divadlo U mostu Perm, Rusko - kolektivní scénická improvizace: PANOČKA (součást Theatre European Regions)
- + ZUŠ Na Střezině Hradec Králové - J.Weiss,J.Portyková: SEN KRISTÝNY BOJAROVÉ
- + ZUŠ Na Střezině Hradec Králové - B.McDonaldová, E.Zámečnicková: POSÍLÁM K VÁM IMOGENU...
- + ZUŠ Na Střezině Hradec Králové - E.Zámečnicková: "...ŠEJKSPÍR..."
- + ZUŠ Na Střezině Hradec Králové - J.Cocteau, J.Portyková: VÝSTUP NA EIFELOVKU
- + Divadlo U mostu Perm, Rusko - N.V.Gogol: ŽENITBA (součást Teatre European Regions)

Jaké to bylo:

Tentokrát to bylo trochu jiné než v předešlých letech. Jednak už samotným termínem, který se z obvyklé poloviny června přesunul na závěrečný květnový víkend, aby se Inspirace mohla stát jakousi součástí tohoto ročního mezinárodního festivalu nazvaného "Theatre European Regions", který právě o tomto víkendu končil a který pořádalo společně Klicperovo divadlo s Divadlem Drak.

Nakolik toto spojení bylo či nebylo pozitivní, to si netroufám určit. Rozhodně mělo své světlé i stinné stránky. K těm bezesporu světlým patřila možnost vidět několik zajímavých profesionálních představení, která byla součástí přehlídky. K těm stinným pak omezenější prostor pro představení amatérská, improvizace a přesuny "časovo-prostorové" (Beseda, Podkroví, či hlavní scéna Klicperova divadla, Drak), menší soustředěnost a čas si o všem pohovořit... A taky - neboť i občerstvení je třeba - selhání původně domluveného baru v Besedě: Tady ovšem je třeba udělit absolutorium firmě UBEPO z Trutnova, tedy Mirkovi Beierovi, který obětavě na

poslední chvíli vše zajistil, zorganizoval, řídil a ještě vlastnoručně točil pivo. Takže jsme nakonec přece jen unikli jisté smrti hladem a žízni, neboť v nabitém programu rozhodně nebylo příliš prostoru pro to, jít se občerstvit jinam.

Přišla jsem letos na Inspiraci jako "duše nepopsaná", neboť jsem neznala jediné představení. V podstatě mohu říci, že na všech jsem si našla něco pozitivního, zajímavého - na některých toho bylo dokonce i dost. O většině z nich se podrobněji píše na jiném místě tohoto čísla Hromady (viz rubrika Viděli jsme, o divadle z Permu pak pojednání Pepíka Tejkl v rubrice Mimo rubriky), o některých pak v čísle příštím, takže se nebudu opakovat ani předbíhat.

Postrádala jsem však v programu nějaké "tradiční" činoherní představení (a vím, že taková existují), aby mohl být celkový obrázek o divadelním dění v našem regionu ještě komplexnější. Už proto, že se domnívám, že by zařazení tohoto typu divadla přilákalo zpět některé pravidelné návštěvníky dřívějších Inspirací, kteří se rekrutovali z "tradičnějších" souborů.

Ale to jen tak do úvahy. Jinak si myslím, že v podstatě můžeme i letos být s naším tradičním setkáním spokojeni a těšit se na další. Za rok!

Alena Exnarová

VÝCHODOČEŠI NA NÁRODNÍCH PŘEHLEDKÁCH

I. Národní přehlídka seniorského divadla

Proběhla v Plzni 7. a 8. dubna v Divadle Dialog ve Slovanské besedě za účasti hostů z Rakouska (tolik jsme se dozvěděli z plakátu přehlídky). Z našeho kraje se zúčastnil DS MAJ Hronov s Čechovovým Medvědem. Hráli Jiří Kubina, Bedřich Beran a Věra Prouzová, režíroval ing. Miroslav Houštěk. Jaké to všechno bylo, píše Lenka Lázňovská v Amatérské scéně č. 2/95. . Mimo jiné také to, že si hronovské představení vybral jeden z rakouských hostů na přehlídku do Salzburgu. Blahopřejeme!

-ex-

Divadelní Třebíč

Konala se 18. - 21. května a měla prý velmi slušnou úroveň, především po herecké stránce. Východočechy reprezentoval DS Kolář z Police nad Metují s inscenací Gogolova Revizora a prý se neztratil. Ivana Richterová dokonce obdržela cenu za herecký výkon, takže tímto blahopřejeme!

(Z ústní informace prof. Císaře zaznamenala

-ex-)

O pohárek SČDO

Na národní přehlídce v monologiích a dialozích v Přerově se na třetím místě mezi jednotlivci umístil Vítězslav Březka s úryvkem z Fuchsových Příběhů z Dekameronu.

DRAMATURGICKO -REŽIJNÍ DÍLNA V TRUTNOVĚ-POŘÍČÍ

Koná se od 2. do 9. července v PENZIONU UBEPO v Elektrárenské ulici, tedy u Mirka Beiera, a spolu s Impulsem ji pořádá už tradičně i Volné sdružení východočeských divadelníků. Nejnižší věková hranice posluchačů je 16 let (po dohodě 15 let). Práce v dílně bude rozdělena do dvou pracovních skupin a bude zaměřena na prostředky vedoucí k divadelnímu sdělení, a to poněkud v širším rozsahu. Lektori Vladimír Zajíc a Matěj Šefrna už se těší.

VIDĚLI JME

Divadelní soubor Kolár Police nad Metují Nikolaj Vasiljevič Gogol: REVIZOR

Soubor při dramaturgickém výběru byl očividně veden snahou nalézt co nejvhodnější hru, ve které by se opíral o herecký výkon p. Miroslava Lelka a kde by zároveň mohl uplatnit mladé méně herecky zkušené členy souboru. I když by se na první pohled zdálo, že Gogolův Revizor svou charakteristikou tomuto záměru nevyhovuje, dokázal soubor zmíněnou snahu na této předloze naplnit.

Vytvořil svěží nekonvenční inscenaci. Upustil od klasického akcentu na "zrcadlo doby", "společenskou závažnost" a "svědomí hlediště". Upřednostnil komedii, místy vedenou do fraškovitého výrazu. Je sice pravda, že "smích skrze slzy" neprochází. V inscenaci poličských má cestu jaksí přímočařejší, často absentují momenty napětí, strachu jednoho před druhým. V jejich inscenaci převládá sled scén, spád dialogů, režisér (Jaroslav Souček) dá plně vyniknout hereckým kreacím představitele Chlestakova, který na sebe právem strhne pozornost publika. Tak na druhé straně divák promine, či spíše nevnímá nedostatečnou nápaditost aranžmá ostatních postav při hromadné scéně hostiny v hejtmanově bytě. Tato jistá bezradnost v aranžmá hromadných scén se naopak více odhalí v závěru hry při čtení dopisu, kde již bez Chlestakova je soustředěna pozornost na všechny herce i na každého zvlášť. Kromě této rezervy v režijní práci by se měl režisér soustředit také na zpřesnění adekvátních reakcí herců na sebe navzájem a na jevištní situace.

V práci s hercem dále pak na nutné odlišení soudce, školního inspektora a správce chudobince. I když každý z nich má ve svém výkonu zdalejší pasáže (soudce - politikaření, správce - donášení...), poněkud splývají. Nejedná se však pouze o nutné vnějškové kostýmní odlišení. Je třeba vycházet také z odlišných prostředků, které volí k dosažení společného cíle jednotlivé postavy i z odlišných výrazových prostředků jejich představitelů (nikoliv však např. špatné dikce u představitele soudce). Z dalších hereckých výkonů je třeba pochválit představitelku hejtmanovy ženy (Ivana Richterová), které se daří (přes drobné nepřesnosti v závěru hry) vyjádřit velikašskou prostoduchost celé této postavy. Ostatní víceméně vhodně naplňují režisérův původní záměr.

K nesporným přednostem úspěšné inscenace patří bezesporu výtvarná složka představení, která podtrhuje svou jednoduchostí hereckou akci. V neposlední řadě je třeba se pochvalně zmínit o volbě vhodných hudby navozující celkovou atmosféru.

Břetislav Lelek

Divadelní soubor Ivana Olbrachta Semily Václav Kliment Klicpera: ŽENSKÝ BOJ

Mužské a ženské pokolení prochází v společném soužití neustálým procesem rozporu a souladu. V jistých fázích procesu rozporu narostou až do otevřeného konfliktu, a právě průběh jednoho takového boje na horách krkonošských, boje, který konce nemá, dokud nezasáhne duch hor Krakonoš, zobrazil velký komediograf Klicpera. Divadelní soubor ze Semil nastudoval hru v jednoduché scéně, mobiliáři, rekvizitách a kostýmech, což umožňuje rychlé proměny prostředí. Je však škoda, že této přednosti nevyužívají semilští důsledně významově, což by bylo nejen na prospěch výkladu hry, ale především by to poskytlo prostor pro herecké akce ve smyslu jednání - tedy nejen k označení kde jsme. Sympatická snaha souboru, jehož věkové rozpětí je široké, porovnat se s Klicperou, trpí po mém soudu jedním nedostatkem. Spoléhání na referenční rovinu textu, na slovní označení příčin a důsledků, odvádí většinu členů souboru od jednání jako takového. Dramatické osoby pak jednáním fyzickým tělem, tedy tím nejdůležitějším vyjadřovacím prostředkem divadla, neoznačují co vlastně chtějí, jakým způsobem toho chtějí dosáhnout, načež řešení situací odečítáme povytce ze slovní informace. Takže se stalo, že Ženský boj popisuje především konflikt, ale jeho pandán, tedy vznikající lásku mezi mladými, i jisté trvalé hodnoty - "věčeličky" - jsou v pozadí a nevytváří napětí vložené do sporu autorem. Též jediné možné vyřešení sporu, v němž obě strany si nechťejí naslouchat, tedy zásah nadpřirozené bytosti, zde navíc vlastně provedené z nutnosti i velkého nápadu jedním z těch, kdož místo boje chtějí lásku, se pak stává pouhou epizodou.

Nicméně soubor má "zaděláno", má připraven půdorys hry, a je jen na něm, zda inscenaci posune dále, nebo přinejmenším zda pro sebe zreflektuje práci na Ženském boji. Herci sami o sobě působí z jeviště sympaticky, a tak se mi zdá - přes všechny problémy, které dnes provázejí úsilí nastudovat v amatérských podmínkách divadelní hru - že by stálo za to, takto připravený jevištní tvar neopustit, a vloženou námahu a energii, která je jasná a čitelná, zhodnotit. V jejich konání jim přeji velké ZLOMTE VAZ.

Vladimír Zajíc

Divadelní soubor Heřman Heřmanův Městec Jan Werich: Tři sestry a jeden prsten

Vážení Heřmanoměšťtí, v pátek 12. května t.r. jsme se dívali, kterak na domácí scéně se potýkáte s Janem Werichem, s jeho třemi vykutálenými sestrami a s prstenem. Dívali jsme se na jeviště, a zrovna tak do hlediště, a musím říci, že jste kdesi vyvolávali ducha Nestroyova, ducha "Pořádně si zařadit...". No jasně, vždyť to především hráli mladí pro mladé, a být jedním z mladých v hledišti, nejspíše bych reagoval jako oni. Jenže, jak už to bývá, vždy se najde nějaké jenže, je tu malý problém. Chvála vám patří za princip, v němž jeden herec hraje všechny tři bratry manželky, ale ono jenže se ptá, jestli zvolený princip hereckého vyjadřování, princip povytce z ranku naturalistického, se srovnává s poetikou pohádky werichovské. Je to pozdrav divadelní, a tak zůstaňme u jednoho jenže, ale přece jen se na něj podívejte. Jako akademie pro spolužáky a přátele ano. Jako regulérní divadelní představení, jako typ inscenace, už trochu ne. I když, kdo ví, třeba mi už pokročilý věk neumožňuje vidět vše ve

správných proporcích, ale... prostě, je tu jenže, jenže škrabavé a zlobivé otázky.

Zdar vašemu činění i konání, a dej Zdar i divadelnímu jednání!
Vladimír Zajíc

" C " S v i t a v y Carl Sandburg: BLÁHOVÉ POHÁDKY

Inscenace (úprava Blanka a Karel Šefrna, režie Karel Šefrna, scénografie kolektiv) je tak říkajíc "céčkovsky tradiční". Což na prvním místě samozřejmě znamená, že je dobrá, kvalitní a v rámci východočeského loutkového amatérského divadla v tomto směru suverénně vrcholná, špičková. Ale také to znamená, že se vyznačuje některými rysy, které jsou pro "C" příznačné. Především výrazná složka muziky, písniček, které si tu opět "povídají" s diváký o všem možném a jsou jakousi "vypravěčskou" linií inscenace. Za druhé: to "povídání" je příznačné pro celé představení: pár reflektorů, které vykrajují velmi malý prostor pro hru a v něm herci, kteří s jemným humorem a s jakousi "reflexivní lyričností" nezapírají, že hovoří a vystupují především pro sebe. Leč: na konec se vždycky všechno vrátí do divadla. Tři "zdivadelněné" Sandburgovy pohádky, jež jsou v tomto rámci "Céčka" předvedeny jsou půvabné, něžné, lyrické, úsměvné - ale hlavně při vši své křehkosti zdravé a bytostně divadelní. A opět prozrazují fundamentální "loutkářské" divadelní citění souboru. Takže na konec je z toho všeho představení, jež sice nesděluje "pravdy" a velká "slova" či velké "myšlenky". Ale je vnitřně prostoupeno, prosáknuto tvořivostí jako mírou všech věcí. Nejenom těch divadelních, ale celého uchopení života. I z tohoto důvodu, z té nenásilné, cudné, ale tak zřetelně silné lidskosti, jež tu takto vystupuje, rozhodla se porota východočeské krajové přehlídky delegovat tuto inscenaci na Loutkářskou Chrudim.

Jan Císař

D D S Z U Š Ž a m b e r k Olga Hejtná, Olga Strnadová: TULÁK DOMEČEK

Drobná povídka Olgy Hejtné je v provedení 3 děvčat a jednoho chlapce (3.ročník ZUŠ) příjemná, úsměvná a kultivovaná podívaná. Citlivě a jemně, v divadelním řádu pojednaná a povyšovaná jednáním dobře připravených dětí. Zdivadelnění dramatisované předlohy jde přes jednání se zvolenými předměty i přes osobní jednání dětí, které dokážou navodit vztahy a vyjevovat pocity vycházející z jednoduchého příběhu o hledání identity, o smyslu poslání a svého začlenění do společnosti, a to v maximální míře příslušné věku účinkujících dětí. Na libé atmosféře představení se výrazně podílí jednoduchá nápaditá výprava (Hanka Voříšková), vtipné písničky (Karel Šefrna) i využití světél. Jsou tu tedy využívány základní divadelní prostředky a děti se s nimi pracovně setkávají a používají je. V nastoleném řádu je vysloveno i téma hledání a objevování světa a nalézání svého místa v něm, skrze nacházení sebe, skrze nalezení své hvězdičky, která je jedinou jistotou a kvalitou v toulavém běhu života. To vše hraje s domečkem, ale i jakoby o sobě. Příběh domečku jemuž narostou nohy se odehrává na velké krabici. Na ní se naučí chodit a ona se stává světem a koloběhem jeho toulání.

Inscenace, kterou jsme viděli byla dohotovena právě před přehlídkou. Děti poprvé hrály před publikem na jevišti. Snad proto některé drobné výstupy (např. s myškou, kočičkou aj. nebyly ještě výrazněji prezentovány). Tyto předměty jsou malé (krabičky) a už i z tohoto důvodu a pak hlavně z "jemnosti" provedení vyžaduje tato cca patnáctiminutová hříčka skutečně komorní prostředí. Nesporné

jsou kvality způsobu vedení dětí k jejich vybavení a k divadelnímu jednání, nejen kvality představení samotného.

Jan Merta

Soubor "Atsi" ZUŠ Na Střezině H r a d e c K r á l o v é Ivan Vyskočil: MALÝ ALENÁŠ

Polákova dramatisace vychází z původního textu Ivana Vyskočila. Zjednodušuje jej však a soustřeďuje se na příběh Malého Alenáše jako správce snů, který za pomoci Doktora Pusínka a ostatních Snů napravit darebného Sna Libuši Josefa, při zachování Vyskočilova jazyka, jeho myšlení a jeho způsobu obrazné hry se slovy a asociacemi.

V podání souboru "Atsi" (režie Jiří Polehňa) realizují celý příběh studenti - dva chlapci a pět dívek - živě, s malou marionetou Alenáše, na prázdném jevišti se zadním, uprostřed děleným černým závěsem, který má ve hře své opodstatnění a stává se základní podmínkou realizace. Ve hře je využíván v úvodu hry a pak v divadelně velmi působivém obraze při nahlížení do světa Ferdinanda Fuchse. Příběh je inscenován pomocí jednoduchých scénických prostředků - dvou nafukovacích matrací - které jsou ve hře podle potřeb významově proměňovány a podporují tak záměr tvořivé hry na jevišti. Při tomto způsobu závisí úspěch hry hlavně na herním projevu všech aktérů. Nutno přiznat, že se jim styl předlohy daří přiměřeně rozvíjet jednáním a také díky dobrému obsazení hlavních rolí obou Snů a Alenáše. Jmenovitě Zdeněk Tesař v roli Doktora Pusínka je stěžejní postavou inscenace. Obrazové rozvíjení příběhu se tu děje stylem společné hry. Pokud převládne radost ze hry, pak humor Vyskočilův tu plyne lehce, zábavně a hravě, přesně v duchu autora. Stává se však, že tento atribut tvořivé hry nezazní ve všech místech inscenace, nebo i v různých představeních, se stejnou silou. Pak ale řada vtipně navržených situací stále udržuje zábavnou rovinu příběhu, jeho posloupnost i sdělnost. Závěrečné poslání hry z napravení hříšníka vyplývá přirozeně a ze situací hry. Herci až na malé výjimky čistě a významově mluví a přirozeně jednájí se vztahem k příběhu, situacím i k loutce Alenáše. I když jsou možná v realizaci ještě rezervy ve větší invenci, je i takto provedené představení příjemnou, zábavnou a zajímavou výpovědí o aktivitě souboru, která diváka potěší a optimisticky naladí.

Jan Merta

Divadlo Jesličky ZUŠ Na Střezině H r a d e c K r á l o v é R U S K É P O H Á D K Y

Čtyři krátké pohádky (úprava a režie Josef Tejkl, scénografie Ivana Tejklův, hudba Eva a Pavel Černíkoví), které se však sluší přesněji označit jako bajky, jsou zpracovány, vzhledem k použitým výrazovým prostředkům, poněkud neobvykle. Už způsob ukončení či vlastně zajímavé potvrzení jednoho každého příběhu písní, vkládá tyto pohádky-bajky zpět do lidového prostředí odkud vzešly, do prostředí, které na životní události reagovalo těmito útvary. Z toho spoušťového momentu, z inscenačního záměru, se pak odvíjí jevištní způsob realizace bajek. Důraz je kladen na text, na jeho silnou stránku obrazovou a referenční, takže výrazové prostředky a postupy loutkového divadla se následně dostávají do velmi zvláštního kontrastu. V takto vznikajících (budovaných) scénách - obrazech, vzniká jistá provokující zpráva, která jinak používá nebo obchází základní principy divadelní, a tedy nabízí i jiný klíč dešifrování inscenace. Řečené není myšleno negativně, spíše jako upozornění

na nezvyklé principy, přičemž i onen nabízený klíč je poněkud volný. Zrovna tak si netroufám odhadnout poměr záměrnosti a nezáměrnosti této inscenace, ani jak dál a jakým způsobem se pohádky z Jeslíček budou vyvíjet. Ovšem, a o to tu běží, toto představení je provokující v kladení otázek, ať už na jevišti formulovaných jakýmkoli způsobem, prolínáním hranic výrazových prostředků, i výtvarným pojetím týchž prostředků.

Vladimír Zajíc

ZUŠ Na Střezině Hradec Králové (vedoucí Ema Zámečnicková) HOUBY TADY NEROSTE (hraní si s verši J. Hanzlíka)

Přesně vypovídá o podtitulu inscenace. Hraní s verši má svůj metaforický význam - překračování prahu mezi dětstvím a dospělostí, náraz uvědomělých povinností (expozice s dívkou memorující soupis úkolů), dětská duše plná hravých obrazů, které se najednou dostávají do nových souvislostí, nových zkušeností (hvězdička nad hlavou a dotýkání chlapeckých a dívčích těl, skvělá karamela, kouzelník). Hanzlíkovy verše najednou zní nonsensově, abstraktně, dostávají nové významy - zvlášť ve zhudebněné podobě (rege, rokenrol). Konec dětského věku. Eminí kluci už mutují a děvčata se kulatí. A jsou schopni vypovídat o tom, jací byli a jací budou. Inscenace určitě dozraje, vyhne se některým ilustracím a zpřehlední se.

Alexandr Gregar

ZUŠ Na Střezině Hradec Králové (vedoucí Ema Zámečnicková) B. McDonaldová, E. Zámečnicková: POSÍLÁM K VÁM IMOGENU...

Nápad vybrat jednu kapitolu z knihy "Co život dal a vzal" k demonstraci zkušenosti matky s dospíváním formou přednášky je výtečný, drží se žánru, příjemně ho paroduje a zároveň paroduje i obsah, zcela v duchu a v poetice McDonaldové. Jana Portyková umí nejen přednášku vést, ale chytře ji hrát, hrát sebe. A umí vcítit se s přítomnými rodiči do jejich starostí a taky do jejich tužeb, či vzpomínek. V demonstracích hraje přirozeně a pravdivě, od telefonů až po tanec v baru. Bylo by to o Janě, pokud bychom chtěli vytěsnit herecké kreace Petry Zámečnickové a Ivanky Krahulcové, místy křečovitě, přepísknutě, ale právě takto v duchu demonstračního úsilí paní režisérky Zámečnickové, s mírou, vkusem a lehce shazující ironií. Přesné hudební akcenty, vybrané Pepou Zámečnickem, přispívají k rytmu představení, množství inspicientů v černém zdůrazňuje závažnost přednášeného tématu a jistě i lásku k paní E.Z.

Alexandr Gregar

Tercie A Gymnázium B. Němcové Hradec Králové O. Wenzl: SLEPÉ DĚTI

Provokativní, veskrze zvládnuté představeníčko, akcentuje nonsens, černý humor a parodické asociace textu. Dynamické situace s přesným vyjádřením významů a metafor. Čtyři děvčata zvládají prostor i herecké prostředky (s některými rezervami, což je jen otázkou času a jejich vlastní hravosti), výtečně navazují kontakt s publikem. Chytré.

Alexandr Gregar

ZUŠ Na Střezině Hradec Králové Ema Zámečnicková a W.S.: "...ŠEJKSPÍR..."

Zdařilé zúročení hereckých dovedností klukovské party Emy Zámečnickové, které přerůstá v asociaci vnitřního hledání autenticity, citovosti a vzájemnosti jak mezi kluky, tak ve hře samé. Bude se líbit. Zvlášť když se najde základní motivace pro uchopení těmi hochy právě řemeslnický příběh - pak už to funguje. Nekouzlit se světlem, hrát na...

Alexandr Gregar

P o d t l a k e m P r a h a Michel Ghelderode: SLEPCI

Tato inscenace není výjimečná svou režijní koncepcí, momenty scénografickými, ani nehýří nápady v dalších jiných složkách svého jazyka. Dokonce ani nebuduje složitou strukturu jevištních vazeb. Má ovšem jeden předpoklad: kvalitní hereckou práci. Na holém jevišti za doprovodu nezbytných zvuků, které si vyžaduje děj, předvedou čtyři herci - amatéři + posluchači III. ročníku DAMU - soustředěnou, promyšlenou, technicky dobře vybavenou hereckou tvorbu. A dokážou tak - třebaže v tradičním duchu činoherního herectví, které stojí na jednání - co znamená herec pro divadlo, kde je praelementární síla tohoto druhu umění. A někde v pozadí se za touto hereckou prací zdvihá i nezanedbatelná myšlenka o cestě slepých k cíli, který zůstává vzdálen, aby posléze místo slunce přišla bažina, v níž slepí poutníci neschopní prohlédnutí utonou - ač varování.

Jan Císař

Jumping Hamada Pardubice . . . B E Z N Á Z V U

Princip tohoto souboru zůstává týž; možná se posunuje jen v té rovině (kvalitě), kterou mu přisuzuje divák. Ale to nic nemění na tom, že soubor si udržuje svou slušnou připravenost fyzickou, napaditěji pracuje se složkou hudební a zvukovou, a zejména: za optimálních podmínek je schopen nabídnout lidské tělo jako nositele proměňujících se podnětů k nejrůznějším asociacím. Je to zvláštní typ "fyzického divadla", který jistě známe, víme o jeho možnostech a nic nového se tu nenabízí. Ovšem v kontextu českého amatérského divadla je Hamada fenomén dost výrazný a na úrovni, k níž dospěl i dost ojedinělý. A v každém případě inspirativní, neboť v amatérských podmínkách ukazuje tu podobu divadla, již někteří pokládají za skutečnou "divadelní alternativu" a za nejdůležitější trend dnešního divadla.

Jan Císař

ZUŠ Na Střezině Hradec Králové Jana Portyková, J. Weiss: SEN KRISTÝNY BOJAROVÉ

Tato inscenace je nesporně inspirativní. Je to pokus zajímavý v řadě složek - od dramaturgie počínaje přes režijní uchopení, vizuální (scénografickou) část až po herectví - zhmotnit, zpředmětnit

divadlem niterný svět pod prahem vědomí. V tomto představení fungují nepochybně jisté výrazné momenty psychoanalytické stejně jako duševní jinakosti a koneckonců se tu uplatňuje i (je to vlastně spouštěcí motiv) starý, pradávny princip umění: sen. Je to ovšem sen, který nemá radostnost, ale děsivost potlačené představy, prožitku stresové životní situace v "neskutečnosti". Tato poloha představení nutně přináší i další důsledky, které je přiřazují k některým současným proudům "po moderně": fragmentárnost, mnohvrstevnatá symboličnost "fyzicky-vizuálního", spojování nesourodých věcí. Bylo by jistě přehnané tvrdit, že vše je tu podafené, bez problémů. Ale jde vskutku zase jen o práci inspirativní po duchu, v záměru. Je to práce cítěvdomá, soustředěná, která - jak už bylo řečeno - nepostrádá v řadě složek překvapivě úrovně. Nebo přinejmenším nezvyklé v tomto typu amatérského divadla.

Jan Císař

PRKNA
PRÁSTĚLA

BOUČKOVÁ

JAROMĚŘ

PO TŘINÁCTÉ

(PROGRAM PŘEHLIČKY VIZ HRMADA Č. 12)

V sobotu 25. února jsme se s Matějem Kopeckým st. této loutkářské přehlídky opět zúčastnili. Tradice přehlídky a její úporné udržování ze strany pořadatelů zasluhuje pochvalu. A opakuji se, když napíšu, že je to opět jediná vlaštovka v kraji na okresní úrovni. Pravda je, že i zde poklesl počet zúčastněných souborů proti "kdysi", ale stále stojí zato tuto přehlídku pořádat nejen účelově pro místní (z okresu) soubory, ale také pro potěšení diváků, kteří o ni projevují velký zájem. Letos byla přehlídka slavnostnější tím, že po několika letech uzavření bylo po opravách opět otevřeno Boučkově loutkové divadlo. Ta známá chaloupka vedle velkého jaroměřského divadla. A otevření bylo podtrženo slavnostním odhalením busty Rudolfa Boučka v "jeho" divadle.

Během soboty jsme viděli sedm představení. Dvě hostující; Divadlo DRÁK zahajovalo přehlídku pohádkou O Sněhurce a ČMUKAŘI z Modřic ji zase v podvečer uzavírali inscenací Lárk fčičok. Obě představení ve standardní kvalitě. Ostatních pět inscenací se pak účastnilo soutěže o putovní cenu Boučkovy Jaroměře - busty Kašpara (autor J. Doležal). Otevřením Boučkova divadla se rozmnožil počet míst ke hraní. Hrál se tedy na třech místech a časový plán nebyl vůbec zdržován přestavbami.

Podívejme se, podle pořadí jak soubory hrály, co kdo na přehlídku přinesl.

BODI Jaroměř Pohádku o Červené Karkulce, kterou napsala pro soubor jeho vedoucí Jana Dvořáčková. Maňáskové komedii, kterou před paravánem uvádějí dva vypravěči, dominuje vtipný nápad, který notoricky známou pohádku ozvláštňuje ve prospěch zajímavé humorné podívané. Červená Karkulka je tu ve třech podobách, jako česká, čínská a severská (eskymácká). I když proměna pojednání příběhu je v ustrojení Karkuly a v prostředí a příběh zůstává ve všech případech prakticky stejný, přesto proměny udržují diváka v napětí a očekávání, jak to bude dál. Nakonec se vlk po všech zápletkách stane hlídacím psem. A posláni ze hry: že všude na světě jsou zlí vlci a důvěřivé holčičky. Dobře vedené loutky, vkusná scéna. Pochvalu zaslouží představitel vlka, který jeho postavu citlivě rozehrál a charakterizoval ve všech třech částech inscenace. Oba vypravěči na předscéně však mohli být živější, veselejší a vřelejší k publiku a své "sváry", ze kterých vlastně to co se odehrává na jevišti vzniká, by neměli číst, ale odehrát. Takto vnášeli do této

vtipné a čistě vyvedené hříčky jistý podíl didaktiky a jakýsi mentorský podtón. hrálo se v malém sále velkého divadla, na malém paravánku.

Druhou svoji inscenaci Tři zlaté zuby draka Fanouše, jejíž předlohu opět napsala Jana Dvořáčková, sehrál soubor BODI na tradičním jevišti Boučkovy divadla, v podstatě tradičními prostředky a postupy. Pohádka "naruby", kde všechno je obráceně a jinak než v běžné pohádce, měla poněkud komplikovaně řešený příběh, postavený hlavně na slovním sdělení. Z nějakých nevysvětlitelných technických důvodů jsme slovům špatně rozuměli a málo je slyšeli. Ani z jednání loutek a nepřesného jejich vedení jsme příběh čitelně nepřečetli. Jako by hrál jiný soubor oproti Karkulce. Jako by poznání a zkušenosti, které soubor získal tím, že po zavření Boučkovy divadla musel hledat náhradní cesty (vyrovnat se s prostorem velkého jeviště, s živým vedením loutek s kratším vedením, nazpaměť umět text a hrát bez rozdělené interpretace aj.) a co paradoxně jemu a jeho tvorbě tolik prospívalo a prospělo, jako by mu to návrat do prostorově omezeného jeviště mateřské scény znesnadnilo.

JS KL Úpice přivezl vlastní dramatizaci na motivy knížky Zdeňka Adly, kterou nazval Kouzelníkova zahrada. Celý název souboru zní: Junior-soubor Klub loutkářů Úpice. Je to nově založený soubor mladých asi patnáctiletých loutkářů, který úpičtí založili, aby měli své následovníky v loutkovém divadle. Mládeže se ujali tři dospělí - R.Fryčka, P.Hruška a A.Kubiček ml. - a připravili s nimi již druhou inscenaci. Připomínám to proto, že se mi toto řešení zdá velice příkladné. - Přivezli "velké plátno" vyvedené luminiscencí. Dekorace, loutky (spodové), rekvizity i předměty zářily barvami. Také kouzelník, hraný živě v patřičném kostýmu. Představení působilo na diváky hlavně svou vizuální stránkou, svou barevností a vytvářím pojetím neseným neobvyklou technikou. Setkání s ní i s velkým divadelním prostorem mělo jistě i velký význam pro soubor, který představení hrál s chutí a se zápallem. Méně zřetelněji však zazářil vlastní příběh, který navíc nesl jistý dramaturgický eticko-hodnotový problém v mife kouzelníkova zavinění a vykoupení z této viny. (Z náhlé zloby zničí město a lidi v něm a svoji později poznanou vinu chce vykoupit nabídnutím "krásna" ve třech krátkých následných příbězích o květinách, rybkách a zvířátkách. Což sice vytváří krásnou příležitost pro luminiscenční provedení, ale hodnota náhrady je přesto v jiné neadekvátní rovině.) Ale i přes tuto dramaturgickou výhradu si cením počínů úpických loutkářů, i toho, že takto pracují s mládeží a nezapomínají tak na budoucnost amatérského loutkového divadla. Je v tom kus sympatické práce.

Poslední v řadě vystoupil BRUM Broumov se svou novou hrou Brabec v hrsti, hranou vlastnoručně vyrobenými marionetami. Soubor si tak od textu, muziky až po výtvarno připravil všechno sám, podle své chuti, představ i naturelu. Je to hra se zpěvy. Spíše zpěvohra. A slova písní velice souvisejí s tím co se odehrává na jevišti. Dokonce čitelnost příběhu, příčiny i důvody v jednání na nich závisí. Jsou její organickou částí a současně nesou i divadelní ozvláštňování celé komedie. Ozvláštňování poměrně jednoduchého příběhu, jednoduchého ve fabulaci i v problému jehož řešení přináší. O ježibabě a její líné dceři, která přijme za vděk i hloupého čerta. Hrlo se v Boučkově divadle a opět nás zklamala akustika. A my, i ostatní kolem nás, jsme slovům písní rozuměli jen z polu. Škoda. Přesto nás inscenace zaujala. Broumovští zůstali sví. Uměřeně originální a zábavní. V řadě jejich tří posledních inscenací - "parafrázi", má i tato své významné místo, dané zaujetím souboru při hledání osobitého divadelního výrazu.

Přehlídka s večerem skončila a my jsme s Matějem měli mimo rozhovorů se soubory ještě jednu povinnost. Rozhodnout o tom, kdo letos dostane putovní cenu. Nebylo to jednoduché v té rozmanitosti zajímavých nabídek. A podle jakých kritérií rozhodnout? Stanovili jsme: pro diváka nejčitelnější, nejsouvisejší a nejnápáditější tlumočený příběh. Takže Kašpar byl tentokrát předán souboru BODI za Pohádku o Červené Karkulce.

Jan Merta

VÁŽENÍ PŘÁTELE

Loutkový soubor ZVONEK v Hořicích získal v posledních letech další příznivce díky estrádním programům pro naše nejmenší děti. Tyto programy, které se skládají vedle loutkových pohádek také z různých taškařic a překvapení, si děti velmi oblíbily i díky hudební skupině Servis, která jim v našich pořadech hraje k tanci i poslechu. A tak každý rok slavíme s dětmi vánoce, vítáme jaro a na konec školního roku se těšíme společně na prázdniny. S těmito programy jsme již vystupovali v Hořicích pro děti z mateřských škol z Hořic a okolí, v Lázních Bělohrad, v Nové Pace, v Ostroměři, ve Stračově atd. Máme například hudební program O myšce Tereze, složený z pohádek a písniček (tentokrát s folkovou skupinou) k poslechu. Jen u nás v Domě kultury jej zhlédlo asi 700 dětí.

Vedle těchto představení hrajeme téměř každý měsíc (vždy 2x) loutkové pohádky na našem marionetovém kukátku, například v lednu jsme připravili pohádku Černokněžíkův učeň (úprava K.Jínová). Vítali bychom možnost získání dalších scénářů pro loutková divadélka a samozřejmě některé můžeme poskytnout zase my.

A tak hrajeme dál, společně překonáváme různá úskalí, ale jsme dobrá parta, a tak všichni doufáme, že ještě spoustu loutkových divadel společně vytvoříme. A snad se naše pohádky líbí, protože návštěvnost v našem divadle je velmi dobrá: kolem 100 dětí při kapacitě sálu 80.

Co ještě dodat? Jak řekla má patnáctiletá dcera při zhlédnutí jednoho našeho programu na videokazetě: Podívej se, mami, jak jsou ty děti šťastní!

A tak přejeme vám všem, všem loutkovým divadélkům, aby i vaše děti byly šťastné!!!

Květa Jínová

(únor 1995) ved.LS ZVONEK Hořice

PŘEHLÍDKA "DIVADLO A HUMOR V JILEMNICI"

Jak jsme uvedli již v minulém čísle Hromady, uskutečnila se v průběhu března v Jilemnici divadelní přehlídka pořádaná Městským kulturním střediskem. Jejím základním cílem bylo prostřednictvím jevištního humoru pobavit diváka a k tomu dát příležitost především amatérským souborům, jak bylo avizováno. Skutečnost předčila očekávání a potvrdila starou zkušenost, že důsledně uchopená motivace se vyplácí. Jilemnický soubor spolu se svým kulturním střediskem vytvořil pohostinné zázemí pro své hrající kolegy, pro diváky i hosty přehlídky. Městské kulturní středisko připravilo podmínky pro vzdělávací část při rozbořech představení,

čehož v plném počtu vždy využíval kolektiv místní a ochotně každý amatérský soubor hostující. Vznikala příjemná dělná i společensky využitá atmosféra. Diváci přehlídkových představení zasluhují rovněž uznání. Zaplňovali sál a aktivně se chápali všech nabídnutých příležitostí k spoluvytváření kontaktu mezi jevištěm a pulzujícím hledištěm. Potvrdili smysluplnost akce, která by mohla být počátkem nové, zajímavě se formující tradice.

-KD-

ČARODĚJNICE VE STANOVÉM

Na jednom kopci pod Krkonošemi je známé divadelní městečko Vysoké nad Jizerou. Pod tím kopcem je malá vesnička Stanový. A v té vesničce je domeček, a v tom domečku malý sálek, a v tom sálku se 30. dubna letos slavily čarodějnice. Domeček však není obyčejný, ale je to rodný statek spisovatele Antala Staška. Ani slavnost nebyla obyčejná. Hrál se divadlo. DDS Vladěnký ze ZUŠ v Semilech předvedl zdejšímu publiku svá nejlepší představení z poslední doby. Hrály se Zpěvy sladké Francie a Werichova pohádka O rybáři a jeho ženě. Recitovalo se, četlo se ze stanovské kroniky. Nadšení diváci si chtěli po skončení programu ještě popovídat se souborem o jeho práci, a tak došlo i na debatu o dramatické výchově. Zájem byl takový, že jsme museli slíbit opakování této akce. Velmi jsme se vzájemně potěšili. My Stanováci a Stanováci nás.

A za to všechno může zdejší knihovník a ochotnický herec vysockého divadelního souboru pan Vodseďálek a Hana Mocková s Vladěnkami

(P.S.: technická spolupráce Míloslav Sůva, foto Jan Mocek)

KLICPERŮV (HLUMEC)

Letos se konal již po 48. a probíhal od 13. května do 10. června. Zahájil jej DS JIRÁSEK Z Týniště nad Orlicí s Únosem Sabinek F. a P. ze Schönthanu. Následoval domácí soubor KLICPERA s hrou René de Obaldii Vít ve větvích Sasafrasu. Dětem byla určena pohádka Zdeny Horynové Moudrá ševcová v provedení DS SYMPOSION z Třebchovic. DS VRCHLICKÝ z Jaroměře pak předvedl své nastudování komedie Antonína Procházky S tvojí dcerou ne.

Představení B. Nádvorníka a K. Valdaufa Nazdar tati předvedené DS J.K. Tyl z Hořic a Bastien a Bastienka W.A. Mozarta Musici per Quattro Hronov přehlídku uzavřely.

-ex-

O BNOVENÍ SPOLKOVÉ ČINNOSTI V CHRUDIMI

Tímto bychom chtěli nesměle, ale hlasitě, dát ve známost branži ochotnické, že od 1.7.1994 jsme založili z původního divadelního souboru fungujícího od roku 1967 OCHOTNICKÝ DIVADELNÍ SPOLEK J.N. ŠTĚPÁNKA v CHRUDIMI.

Z našeho minulého repertoáru můžeme vzpomenout Cestu do Ameriky, Dívou Báru, Kotata se topívají, Opory společnosti, Klíče na neděli, Gaudeamus Igitur, Generálku Jejího Veličenstva a mnoho pohádek, které jsme pro děti odehráli téměř každou sezónu. Pro letošní rok jsme dětem připravili klasickou pohádku Františka Hrubína Kráska a zvíře, pro dospělé diváky pak česko-slovenský muzikálík podle Jiřího Suchého a Stanislava Štěpky Nevesta předaná Kubovi.

Pokoušíme se postavit na vlastní nohy jak finančně, tak režijně a pevně věříme, že se nám nepodlomí. Počet členů je variabilní podle momentálního pracovního i jiného zatížení, pohybuje se mezi 15-30 osobami. Věkový průměr členů souboru? Jsou zde zakládající členové, mnohé jejich děti, nová krev ze škol, zkrátka - řečeno slovy jednoho z představitelů našeho nastudovaného muzikálíku, "to je relativně. Ak jejich život přirovnáme k životu malého čokla, jsou to starí capi. Ale ak jejich život zrovnáváme s Jánošíkovým, jsou to eště zasraní".

A tak se těšíme, že se s vámi někdy někde setkáme a třeba pobavíme vás i vaše děti. Ahoj!

Za Chrudimáky Vendulka Tůmová

Pozn.red.: Fandíme a za všechny čtenáře Hromady držíme palce, aby nohy vydržely! A ještě malé doplnění informací: z přiloženého programu jsme se dočetli, že Krásku a zvíře režíruje Šurka Novotná.

NĚMEČKOVA L U Ž E

Aby nedošlo k omylu, nejde tentokrát o název přehlídky, ale o činorodost Aleše Němečka, který - byť po druhém infarktu - ve svých aktivitách polevil jen v nejnútnejší míře. Citujeme z jeho dopisu "Karle a všem ostatním praštěným divadlem":

"Od prvních dnů nemocničního pobytu jsem však musel na dálku řídit (stejně jako velký Lenin v době VŘSR) provoz v našem kulturním zařízení, kde se dokončovaly práce s plynofikací, konala se řada společenských akcí mnohých složek, kterým jsem slíbil alespoň výzdobu a započalo se s rozsáhlou opravou sociálního zařízení za jevištěm i v předsálí. (...)

Náš soubor nacvičuje Aškenazyho Pravdivý příběh Antonie Pařízkové, lehké holky s dobrým srdcem (podle Kischovy Tonky Šibenice). Rádi bychom uskutečnili premiéru 6. května s případnou 1. reprízou 7. května. Trochu obtížnější je pro mne postupně dělat na scéně, i když se už dávno na jevišti zkouší v základním rozmištění praktikáblů, schodiště a nábytku.

Možná, že ani nevíte o tříhodinovém natáčení České televize 9.března t.r. Vybrali si náš soubor na základě článku Našel se tahoun v 9.čísle Místní kultury, který napsal redaktor Jiří Valenta z Regis na základě našeho setkání na XXV.Krakonošově divadelním podzimu. Sedmičlenný kolektiv ČT 2 dvě hodiny natáčel u nás rozhovor o historii souboru samozřejmě se spoustou záběrů z archívni dokumentace (kronik, režijních knih, alb plakátů a fotografií, scénografických návrhů apod.). Další hodinu věnoval divadelní zkoušce a sestřihu ze zábavného pořadu Ta naše písnička česká, který letos dosáhl 115.vystoupení.

Nepochybuje o tom, že po necelých dvou týdnech opuštění nemocnice to bylo celkem nečekané zatížení na moji fyzickou kondici. (...)"

O tom myslím nepochybuje nikdo. A za všechny přeju Alešovi, aby se kondice zvyšovala a aby byl fit!

-ex-

Z divadelních programů,
které jsme od vás dostali či podloučně
z í s k a l i

NÁCHOD

Náchodská divadelní scéna hraje Tvrdohlavou ženu a zamilovaného školního mládence od Josefa Kajetána Tyla. Premiéra byla už 24.listopadu 1994 v režii Lídy Šmídové a na scéně akad.mal.Ivana Krejčího. Je to první vstup souboru na scénu po rekonstrukci divadla a zmiňovali jsme se o něm už v minulém čísle Hromady. V divadelním programu dávají Náchodští slovo dlouholetému náchodskému režisérovi a herci, panu ing.Ladislavu Hrudíkovi. Snad se na nás nebudou zlobit, když je přetiskneme:

"Ta vznosná budova pod zámekovou strání byla vždy a stále zůstává velkou láskou a chloubou všech náchodských divadelníků. Vždyť právě ochotníci, naši dědové a pradědové se před osmdesáti lety nejvíce zasloužili o výstavbu městského divadla a hotelu Beránek na náchodském náměstí. A nyní jsme šest dlouhých let netrpělivě čekali až nám páni architekti a stavbaři naši lásku omladí a zkrášlí. Dočkali jsme se. Je znovu mladá a krásná. Mám z toho radost, ale je mi také trochu smutno. Myslím na ty, kteří také čekali a těšili se, ale už se nedočkali. V duchu je vidím stát v šeru krásného nového jeviště a tiše rozmlouvat s postavami, které naposled v této scéně vytvořili. Vidím Tě, Vlastičko Žitná s tvou hubatou Fandou hádající se s mým Jaromírem v Šotolově "Koni", vidím Tě, Luboši Pecháčku s Tvým spravedlivým solicítatorem Vítkem i s boдрým starým lékařem Jirkou Stejskalem v Čapkově "Makropulce", vidím i velkokupce pana Hlavu Miloše Fendrycha při setkání s cikánským primášem Jirkou Vorla. A neskryjete se za portál, ani Blaženko Tomešová ani Ládo Kosino, vždyť bez nápořádědek, garderobiérek, elektrikářů a osvětlovačů nemůže být žádné divadlo. Škoda, mohli jste ještě chvíli počkat, budete nám chybět. A nesmíte mi závidět!"

Tolik pan ing. Hrudík. Ke vzpomínce se připojujeme a přejeme Náchodským hodně úspěšných představení v zrekonstruovaném divadle.

-ex-

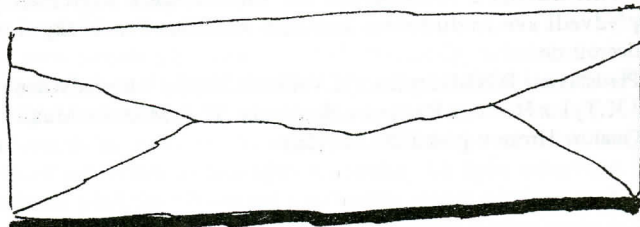
NEJHODNĚJŠÍ MEDVÍDÍ

aneb soubor René Levinského. René s ním letos připravil zajímavou inscenaci své nové hry (měla premiéru 28.dubna, my jsme ji viděli při Inspiraci a určitě o ní napíšeme v příštím čísle Hromady). Je to "hrdinský epos" s názvem Přehrada. Hra byla přihlášena do soutěže o nejlepší původní českou nebo slovenskou hru, kterou každý rok vyhlašuje Nadace Alfreda Radoka. Co o Přehradě v článku o výsledcích soutěže v časopise Svět a divadlo píše Marie Reslová, citujeme:

"Hrdinský epos" René Levinského Přehrada (umístil se v těsném závěsu za odměněnými texty) je rovněž světem sui generis. Kombinace patosu vyprázdňené vysoké formy s klišé televizních seriálů, dobrodružných povídek, špatných science-fiction a comicsů je skutečně silný dryák. A to jedna z postav hovoří jazykem ne nepodobným loutkovým rytířnám. Děj se odehrává "ve velínu hydroelektrárny". Přehradní hrázi, pod níž se nachází, hrozí bezprostřední protržení. Není tu nouze o svérázné záchranné koncepce, vyznání lásky (ředitel Dlahu rapuje: "Kdyby ty si chtěla tančit, já bych s tebou musel kančit.") ani o pseudofreudovské ponory do lidské psýchy. Konec, kdy osazenstvo elektrárny pozoruje a cynicky komentuje topící se školáky na hladině přehrady, je zcela v řádu tohoto kusu. Asi nejdokonaleji vystihuje filozofii příběhu i podivně znejistující pocit po jeho přečtení tato replika: "Je to všechno tak trapně a naivně symbolické. Standardně na podobně zkonstruované situace reaguji pohrdavým smíchem, ale teď, když se opravdu zdá, že vše je tak stupidní, že není možno, aby to bylo neskutečné, nevím." Text balancuje mezi ironizující fikcí, hyperbolizací absurdní skutečnosti a grafomanským útvarům problémové hry."

HOŘICE

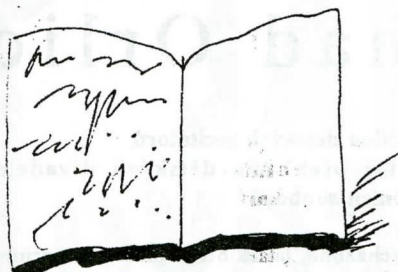
Divadelní soubor J.K.TYL Hořice uvádí při příležitosti 165 let ochotnického divadla v Hořicích lidovou operetu B.Nádvorníka a K.Valdaufa Nazdar, tati! v režii Ladislava Dostála. Divadelní orchestr ZUŠ Hořice řídí Luděk Václavů. S inscenací se soubor účastnil i Klicperova Chlumce, jak už jsme se zmínili výše.



Psala nám Olga Trunečková, že DS "BAF" hraje Nebe, peklo, ráj, a to 11.června. Něco víc o tom snad příště.

B Y S T R Ě V P O L I Č K Y

Psal Ivan Svoboda, že zkoušejí Ruzzantovu Koketu. Dokonce hrají i někteří ze staré a osvědčené gardy - jmenovitě Ruda Šíp a Olda Unčovský. Jestli to všechno klaplo, koná se premiéra právě v době, kdy vycházíme. Zatím zkoušejí v kinosále, ale městský úřad uvolnil nějaké peníze na opravu divadelního sálu, takže snad zase bude líp. Olda chce navíc na podzim nastudovat novou hru. Takže...?!



Z T I S K U J S M E Z T I S T I L I

- že Dětský divadelní soubor VITAMÍN S z Litomyšle si v uplynulé sezóně připomněl třicet let své činnosti a k této příležitosti připravil kabaretní pásmo Schola pictus - program písní, básní a slohových prací, složený i ze studentských překuků a blábolů.
- že LS ČTYŘLÍSTEK z České Třebové hrál pohádku O pyšné koze od Bedřicha Svatoně.
- že při prezentaci bělečského kvasnicového piva Car v hradecké Budvarce zapracovaly mohutně i sudičky z Jeslíček.
- že Dramatický kroužek JIRÁSEK z Rokytnice nad Jizerou k 50. výročí svého vzniku připravil lidovou operetu Na tý louce zelený v režii vedoucí souboru Jany Mařasové.
- že se v Kulturním domě Ostrov v Havlíčkově Brodě konalo začátkem března setkání dětských dramatických souborů z Havlíčkovyho Brodů nazvané "Náš pohádkový strom"; zúčastnilo se 120 dětí ze sedmi ZŠ a ZUŠ.

A to je vše, co víme!!!

(sestavila -ex-)

Skutečně budou? Nejspíš až po prázdninách, protože o vás nic nevíme. Takže se - spolu s vámi - těšíme na příští sezónu!

PRKNA BUDOU PRAŽTĚT

SKUTEČNĚ BUDOU?
NE JSPIŠ AŽ PO PRAŽ-
DNINÁCH, PROTOŽE
O VÁS NIC NEVÍME.
TAKŽE SE - SPOLU
S VÁMI - TĚŠÍME
NA PŘÍŠTÍ SEZÓNU!

ŠKOLA HROU

Požádali jsme Naďu Gregarovou o bližší informace o kurzu, který bude v příštím školním roce v Ústí nad Orlicí pořádán. Tady jsou:

DRAMATICKÁ VÝCHOVA V ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Jednoletý cyklus pro učitele základních škol a vychovatele školních družin, září 1995 - červen 1996.

Pořadatel: IPOS ARTAMA Praha, Pedagogické centrum Hradec Králové, Středisko kulturních služeb v Ústí nad Orlicí

Koncepce a odborná spolupráce: Sdružení pro tvořivou dramaturgii, Katedra pedagogiky FF UK Praha

Cílem tohoto cyklu je formou praktických cvičení a přednášek

zprostředkovat učitelům základních škol aktivní kontakt s dramatikou (dramatickou výchovou, tvořivou, respektive výchovnou dramatikou) a přispět k jejich osobnostnímu rozvoji. Dále cyklus umožní frekventantům orientovat se v různých variantách aplikace dramatické výchovy (dramatika jako metoda výuky, dramatika jako samostatný předmět, dramatika v podobě osobnostního a sociálního rozvoje, využitelná zejména v předmětu občanská výchova a rodinná výchova) a pochopit místo dramatiky v systému školní výchovy v příslušných tematických a praktických souvislostech (alternativní model vyučování a výchovy, prostředek výchovy k tvořivosti, výchovy osobnostní a sociální, výchovy estetické, vyučování různým předmětům, hra a dramatická výchova, jiné cesty aktivního učení a dramatická výchova atd.). Frekventanti kurzu si budou moci prakticky osvojit konkrétní postupy práce s dětmi jak při praktických cvičeních pod vedením lektorů, tak cestou vlastních plánovaných, realizačních a hodnotících aktivit. Cyklus povedou špičkoví a zkušení lektoři dramatické výchovy, z nichž někteří spolupracují také s katedrou výchovné dramatiky pražské DAMU.

Cyklus je vhodný zejména pro učitele, kteří se přihlásili k projektu Obecná škola, v němž má dramatická výchova významnou roli, a Občanská škola, v níž má jednak podobu samostatného volitelného předmětu, jednak může sloužit jako prostředek mimo jiné občanské a rodinné výchovy. Vzdělávací cyklus je určen učitelům a vychovatelům z praxe, kteří absolvovali alespoň elementární praktické semináře dramatické výchovy a rozhodli se metod a prostředků tohoto oboru ve své práci využívat. (Obzvláště vhodný je pro ty, kteří prošli základními praktickými kurzy dramatické výchovy pořádanými po celé republice vloni a letos pro učitele obecné školy).

PROGRAM

1995

říjen 95

- Hra, kontakt, sebedůvěra (Nina Martínková)
- Úvod do teorie DV (Jaroslav Provazník)

listopad 95

- Hra, kontakt, sebedůvěra, vlastní osobnostní rozvoj učitele. Dramatika v kontextu školské reformy (Josef Valenta, Hana Kasíková)

prosinec 95

- Dech, hlas, dikce, výraz. (Radka Svobodová)
- Pohybová výchova. (Eva Polzerová)

1996

leden 96

- Dech, hlas, dikce, výraz. (Radka Svobodová)
- Hudební DV. (Tomáš Kolafa)

únor 96

- Pohybová výchova v DV. (Eva Polzerová)
- Literatura jako inspirace. (Irina Ulrychová)

březen 96

- Hra s materiálem, předmětem, loutkou. (Vlasta Gregorová)
- Literatura a jazyk jako inspirace pro DV. (Jana Křenková)

duben 96

- Dramatické hry a improvizace. Metodika DV. Aplikace DV + výstupy. (manželé Bláhovi, Nina Martínková)

květen 96

- Dramatické hry a improvizace. Metodika DV. Aplikace DV + výstupy. (manželé Bláhovi, Nina Martínková)

červen 96

- závěrečné soustředění - zkoušky (v rámci Dětské scény)

DĚTSKÁ SCÉNA 95 Ústí nad Orlicí

16. - 18.6. Celostátní dílna dětských recitátorů

18. - 24.6. Celostátní přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů

Probíhá v době kdy vycházíme, takže bližší informace přineseme v příštím čísle Hromady. O regionální přehlídce dětských souborů pak píše Blanka Šefrnová v rubrice Impulsy z Impulsu - Bylo.

NESTOŘI & KANDRASOVÉ

JAN DVOŘÁK

~ senior ~



(Narozen 14.8.1925 v Úsobí u Havlíčkova Brodu). Už v dětství působil v sokolském loutkovém divadle v Havlíčkově Brodu. Maturoval na reálném gymnáziu a vystudoval Státní odbornou školu pro umělecký průmysl v Jablonci nad Nisou - návrhář, rytec, ciselér. V roce 1951 nastoupil do Divadla Spejbla a Hurvínka v Praze, kde se projevoval jako loutkoherec, výtvarník, režisér i dramaturg, též člen tvůrčí skupiny SALAMANDR. Od roku 1965 byl ředitelem Východočeského loutkového divadla DRÁK v Hradci Králové, od roku 1976 pak jeho uměleckým šéfem až do svého odchodu do důchodu. Působil řadu let i jako pedagog loutkářské katedry DAMU v Praze, věnoval se i amatérům. Kromě řady porot, seminářů a dílen stál u zrodu loutkářské třídy Lidové konzervatoře Vě kraje a byl po několik let jejím kmenovým pedagogem. První probíhala v letech 1975-77, další 1977-80, 1982-83 a 1986-88. Je čestným členem VSVD. Tolik jsem vyčetla z různých zdrojů a ze své paměti.

(-ex-)

Jsou na světě šťastní lidé, kteří najdou ve svých zálibách povolání. A pak jsou ti dvojnásobně šťastní, kteří jsou nejen výborní, úspěšní a slavní, ale které mají navíc lidé rádi. A mezi ty dvojnásob šťastné patří dozajista Jan Dvořák.

Skupív žák, loutkář, herec, režisér, výtvarník a snad ze všeho nejvíce pedagog. V našem loutkářství osobnost z největších a přitom velice skromný člověk. Žádná skleníková kytička. Pevně rostlý strom. Chlap. Takovej doubek. Ne dub. On mě totiž připadá stále děsně mladej...

Poznal jsem ho jako nového ředitele divadla Drak. Plného života, pohybu, plánů a nápadů. Začátek nejkrásnějších časů v tomhle slavném divadle. Velký paradox. Na počátku sedmdesátých let, času cenzorů a zakazovačů úžasný gejzír svobodné tvorby.

Měl tenkrát dar schopnosti vytvářet prostor pro to, aby talentovaní mohli v relativním klidu dělat kumšt. Čas báječných herců, výtvarníků, režisérů, čas krásné, živé muziky... Krásné a nezapomenutelné inscenace. A on byl katalyzátorem rozběhu toho slavného období divadla DRÁK.

Jestli jsem si dovilil přirovnat Jana Dvořáka v řadách profesionálů ke katalyzátoru dějů a vývoje, věřím, že mi promine ještě jedno přirovnání. Pro nás divadelníky z libosti se stal takovým zvláštním, jakoby vánočním stromečkem. S listím stále zeleným a ve větvích se světlý táborových ohňů rozsvěčujících světy v očích a srdcích... Plný energie obdarovával nás dárky poznání divadelního kumštu, učil nás dovednostem a zároveň ukazoval na souvislosti a řád. Vždy srozumitelně a prostě. Vždycky s úsměvem. Nikdy žádná dogmata, vždycky diskuse. A mívá dobré argumenty...

Setkávali jsme se s ním na nespočíslných festivalech v porotách a seminářích. Ti nejšťastnější z nás na Lidových konzervatořích. Dneska už trochu ustoupil do pozadí loutkářského dění u nás. Jezdí si po Evropě a tu a tam uspořádá dílnu, udělá divadlo. Pro radost sobě i jiným. Hraje si a zůstává stále tím tvořivým a usměvavým člověkem. Občas se vidáme, povídáme si a je mi s ním dobře. Stále pevně kořeny, stále jistota. Prostě dobrý doubek. No a to je radost...

Všecko nejlepší k sedmdesátinám, Honzo. Za všechny přátele a žáky.

Karel Šefrna

JIRÍ POLEHŇA

(Narozen 19.8.1952. Absolvent lidové konzervatoře - obor loutky 1982-83, obor scénografie 1986-88. Začíná s loutkovým divadlem s Mirkem Kuželem v roce 1976 jako herec. Krátce na to vzniká HAD a v jeho rámci se ustavuje skupina, která inscenuje: O bílé kočičce princezně, O prázdném kufru a kouzelné konvi (LCH), Podivné příhody dr.Fausta. Jirka se podílí na scénářích, loutkách a výtvarné složce. 1986 opouští práci stavoprojektanta a nastupuje jako

programový referent v PKO - Adalbertinum. 1987 inscenuje s D. Illichem vlastní adaptaci lout.hry Dlouhý, Široký a Bystrozraký. 1990 vzniká skupina POLI - Polehňa-Illich (Čert a Káča, Byl jednou jeden, Posvícení v Hudlicích...) 1989 spolupracuje se skupinou Vendelín na textu a loutkách na hře O Bruncvíkovi. V září 1991 nastupuje do ZUŠ Na Sřezině, kde s dětmi připravil řadu inscenací (Jenovéfa, Drobníčky-Kahoun, Malý Alenáš - vše na LCH). Píše a upravuje texty a dělá výtvarno. JM)

Bylo nebylo... jistě je, že jsem se před dávnými časy, na jakési loutkářské přehlídce, potkal s HADem. Nemyslím plaza, ale Hradecké amatérské divadlo a tam už ten Polehňa musel být. Vzpomínám si na pozdější inscenaci "O kouzelné konvi", nebo tak nějak se to jmenovalo. Zde s kolegou Slávkem zachraňovali Budulínka, babičku, operovali vlka a prováděli mnoho dalších ptákovin k pobavení diváků i sebe. A to mu, zaplat Pán Bůh, zůstalo, i když život není jen procházka růžovou zahradou. Potkávali jsme se porůznu. Na různých akcích, přehlídkách, kde působil, někdy jako účinkující, jindy jako dozor nad dětičkama. A děti, toť jeho současná obživa. Né, nedává si je k jídlu, ale nýbrž je vyučuje umění v hradeckých Jesličkách. Jsem strašně rád, že jsem se s Jirkou skamarádil. Je to výborný společník, vynikající vypravěč, pohodový člověk, tvůrce různých svérázných loutkových Káč a čertů, Faustů a Kašparů, pro které rovněž skládá říkání a které pak předvádí ve svém soukromém loutkovém divadle POLI, které založil, hned jak to šlo.

Přijedu-li do Hradce Králové a Jiří není přítomen, jsem zklamán. Je to, jako bych v Hradci vůbec nebyl. Nemůžeme vést debaty o divadle, životě a dalších důležitých věcech, zajít na Hrad nebo někam jinam na pivo. Prostě, když není, není to ono.

Jarda Moty Ipser

Když se řekne Polehňa, srdce mi rozechví jeho zvukně "errrrr". Miluji ho už dávno, takže se vůbec nedivím, že ho milují i ostatní ženské. Od těch nejmenších, až po ty zralejší. Je v něm něco impozantního a důstojného. A to nemizí, ani když dělá blbiny. Proto asi imponuje i mužské půle populace.

Já si dost dobře nevzpomenu, kdy a kde jsem Jirku viděla poprvé. Mně se totiž zdá, že ho znám od vždycky. Kam má divadelní paměť sahá, tam byl taky on. A vždycky něco dělal. Komediant. A dílo, které za ním zůstává je stejně krásné jako on.

Co na něm oceňuji ještě o něco víc, než všechno ostatní je, že dělá s dětmi. To je velká vzácnost a myslím, že děti, které prošly jeho třídou, budou krásnější, chytřejší, citlivější a vůbec, prostě fajn.

Mohla bych asi napsat něco víc a konkrétnějšího, ale pro ty, kdo jej znají, by to bylo nošení dříví do lesa a těm, kteří nevědí o koho jde by se mohlo zdát, že píšu pod namířenou střelnou zbraní. A tak si na závěr dovolím citaci z Horníčkovy hry Dva muži v šachu: "Když se ti některý mužskej začne zdát jinej, než ty vlastně, buď vopatrná, buď moc vopatrná. Protože některý mužský a to si dobře pamatuj - některý mužský jsou všechny stejný." A já dodávám: až na Jirku Polehňu.

Daniela Dáda Weissová

VE SLUŽBÁCH THALIE



I V A N A
B L A H E T O V Á
* 20. 6. 1955

Kdysi už, nepamatuji si přesně, sedli jsme a jeli do Žamberka na "divadlo". Tak jsme tehdy jezdili po kraji se svou ženou nynější a mnohdy i s kamarády, Frantou Sedláčkem, dej mu pámbů nebo a Jarmilou Petrovou, neb to byla při vši srandě i taková jako porota, co všechno viděla a říkala o tom ostatním. Občas jsme potěšili, někdy nám i po letech říkali: "Tebe znám, tobě jsem se zdál tenkrát málo hlasitě!". To už se dneska nevidí nebo málo. V tom Žamberku však hlas kritiků oněměl. A pokud ne zcela, tak určitě v případě "nového talentovaného přírůstku" žamberského ochotnického ansámblu, který se víc než kdo jinde zaobírá operetními opusy, při nichž třeba i na sto účinkujících vystupuje. Tím přírůstkem byla Ivana Blahetová, subtilní tmavovláška s hlasem jako zvon a pohybovou kulturou velmi, velmi příjemně působící. Její Káča v Divotvorném hrnci čněla nad ostatní spolutvůrce jednak tímto umem, jednak novostí a čerstvostí, která u ochotnictva vůbec není na škodu. Hana Kvapilová, režisérka všech takových podařených kusů, tehdy taky nešetřila chválou a moc si libovala, jakého že koně Žamberk obdržel.

A vida, vydrželo to až do dnešních dnů. Ivana Blahetová nejen že si stihla velké hauptky ve všem, co se v Žamberku dalo odzpívat, např. Hanči v Na tý louce zelený, Kristynku ve 100 dukátech za Juana, či Andriu v Nejkrásnější válce. Hrál v mnoha dalších kusech, které v posledních letech žamberští odehráli. Zúročila určitě někdejší (mladoboleslavskou) kariéru bigbitové zpěvačky a zároveň profesi propagační výtvarnice, neboť ani její výtvarné nadání se s žamberským divadlem neminulo. A nakonec její "láska k prknům, která znamenají svět" způsobila zdařilé, již více než pět let trvající vystupování v roli feditelky žamberské kulturní organizace FIDIKO. A že se tu ochotnictvu stále daří a že se tu stále hraje (nyní právě zmíněná Nejkrásnější válka), za to si může taky Ivana, která letos oslavuje čtyřicátku. A vůbec bych ji té "Divotvorné Káče" nehádal. Hlas má stále jako zvon a pohybovou kulturu velmi, velmi příjemně působící.

Alexandr Gregar

A L E N A
V Č E L I Š O V Á

* 23. 8. 1965

Alena žije v Přelouči a to co slaví, je vlastně jen takové malé kulatoučké jubilejčko. Leč i ono si zaslouží přání - a tak jí přejeme jménem všech divadelních přátel skutečně jen to nejlepší. -red-

H A N A
M O C K O V Á

* 11. 9. 1960

35 let - zvláštní, tak nějak půlka průměrného života.

Poznal jsem ji před sedmi roky. To jí bylo 28 let. Mladá, několik poznatků z tanečkáku, na tehdejší dobu na úrovni vedeného. Učitelka mateřské školy.

Tak přišla, štíhlá, dlouhovlasá dívka, matka dvou dětí, na hodinu dramatické výchovy. Začali jsme spolupracovat. Nejdříve v oblasti pohybu, to abych nemusel ve svém věku dělat hvězdice, potom přebrala moje děti. Tak jsme se začali poznávat. seznamovali jsme se s přáteli v oblasti divadla, až přijela na soustředění konzervatoře dramatické výchovy. Měla štěstí, ale hlavně vůli zapojit se do kolektivu, který spolu již rok pracoval a vedlo se jí. Při závěrečné inscenaci obstála v hlavní roli kocoura Mikeše a stala se Haničkou, bez které se málokterá akce dětského divadla odehraje.

S kolektivem dětí, kterým se věnuje spíš jako máma než jako učitelka, nejen jezdí na krásné tábory, nejen hrají zajímavá divadla, ale prožívá s nimi problémy jejich krásného mládí. V roce svého jubilea přijíždí s touto skupinou, zatím nejlepší, na národní přehlídku. Až budete číst tyto řádky, bude vše za námi, ale nebude všemu konec, protože to zkrátka Haničku chytlo a tak se budeme těšit na další příjemné chvíle s ní a jejím divadlem. Těšit se nebudeme jenom my, ale i všechny děti, které budou mít tu čest ji poznat.

Taková, a možná ještě lepší, je nám dobře známá Hana Mocková ze Semil. Hodně štěstí a všeho, co si přeješ.

Míla Sůva

M A R I E
G R M E L O V Á

* 14. 8. 1950

Marie má za sebou pohnutý divadelnický život. Svého času byla herečkou i pěvečkou oporou svitavského Céčka v jeho mladších letech. V tomto divadle setrvala pěkně dlouho a její optimistická a veselá povaha báječně souzněla s podobnou povahou činění Céčka v té době. Těžko koho Maruška zarmoutila. Potom, přestože na ni začaly útočit nemoci ze všech stran, založila vlastní dámský divadelní soubor, který usilovně držela pospolu v různých podobách mnoho let. I když v MAKU hrály loutkové divadlo pro děti samé kantorky mateřských škol, nikdy se nespokojily s obvyklou didakcí nebo snad s lacinostmi. Vždycky chtěly pracovat poctivě a chtěly prezentovat kus divadelního kumštu. A to se jim taky podařilo. Vzpomínám na

Bleděmodrého Petra a na všechny příběhy a pohádky Daniely Fischerové, sympaticky inscenované.

Marie zrovna teď divadlo nehraje, ale doma nesedí, zpívá v dechové kapele a ve svitavském sboru Dalibor. Myslím, že ji tam mají stejně rádi, jako jsme ji měli v divadle rádi my. Přejeme upřímně krásné další dny, vždyť život zdaleka nekončí!

Blanka Šefrnová

PhDr. M I L E N A
D U C H O Ň O V Á

* 18. 9. 1930

Paní doktorku Duchoňovou znám už dost let, ale když se zamýšlím, zjišťuji, že toho o ní vlastně moc nevím. Vím, že je doktorkou "přes hudbu" (a tak běda všem porotám, když se v tomto směru při hodnocení scénické hudby seknou!). Vím, že dělá divadlo v Městěčku Trnávce. Z jejích inscenací, které jsem kdy viděla, si snad nejvýrazněji pamatuji Jenůfu - tuším, že jsme ji hodnotili na jedné z krajských přehlídek venkovských souborů v Malých Svatoňovicích jako zajímavé, osobité představení, přesahující svou úroveň běžnou tehdejší produkci venkovských divadel. Potkáváme se už řadu let při nejrůznějších divadelních příležitostech - nejen na národní přehlídce venkovských souborů ve Vysokém nad Jizerou (kde vždycky pečlivě navštěvuje nejrůznější semináře a účastní se diskusí o divadle), ale i na Inspiraci (letos mi tu chyběla!), neboť se nebrání stálému poznávání... A ještě taky vím, že má smysl pro humor, neboť mě při přípravě přehlídkového zpravodaje ve Vysokém občas zásobuje historkami a ptákovinami, jichž byla svědkem.

Takže: k narozeninám přeju za sebe a všechny divadelníky stálou chuť dělat divadlo, poznávat nové. A stálý smysl pro humor!

Alena Exnarová

B O H U M I L A
G Y Ö R G Y O V Á

* 21. 9. 1940

Od roku 1991 pracuje v Impulsu v Hradci Králové a je členkou VSVD.

Nedávno mi volal jeden dobrý divadelní známý. Říkal mi, že ani nevěděl, že jsem zase v nemocnici. A že se to dozvěděl až od - no od té paní (teď zkomolil příjmení) - no - od té bezvadné ženský - no - od té Bohunky. Uvědomila jsem si při té příležitosti, pro kolik lidí je Bohunka BOHUNKA! Nejen proto, že má příjmení, které některým lidem způsobuje při vyslovování komplikace. Bohunka je Bohunka, protože je to osoba veskrze lidská, která vzbuzuje důvěru. Voní na dálku vstřícností, ochotou a vztahem k práci, kterou dělá. Teprve později si člověk ujasní, že je to především neuvěřitelná pracovitost, pečlivost a solidnost, které přitahují pozornost v tomto světě, kde často chybí. A je to i mnoho, mnoho jiného.

Poznala jsem za svou "kulturní éru" řadu lidí (především ženských) na tzv. hospodářských odděleních. Z některých mám ještě dnes, když si na ně vzpomenu, husí kůži. V kultuře to bylo v minulých dobách složitě mimo jiné i v otázkách finančních. Běda, když byl na tomto

oddělení někdo, komu bylo vlastně jedno, kde dělá. Nic nešlo, nebyla řešení. Ale poznala jsem i několik ženských výborných. Měly svou práci rády a věděly, že právě ony jsou tu proto, aby to prostě všechno šlo a hledaly vždycky cesty. Bohunka patří mezi ně. Známa ji z téměř dvaceti let společné práce. (Jo, to by bylo zajímavé vyprávění!) Velmi si jí vážím. Především pro tu pracovní spolehlivost. Ale i jinak. Je to dobrá holka. Holka říkám schválně. Protože když někdo dělá rád svou práci, má rád lidi, má humor - a co že to vlastně Bohunka všechno má - stárne pomaleji.

Ptala jsem se Bohunky v souvislosti s touto gratulací, jak že v té kultuře dlouho pracuje. Řekla mi s úsměvem, který svědčil o tom, že si to dobře pamatuje, že od prvního jarního dne roku 1965. Ptala jsem se dál, proč nastoupila tehdy do Krajského osvětového střediska (později se pak název dle doby proměňoval až k dnešnímu Impulsu). Opět mi s odzbrojujícím úsměvem řekla, že přišla z Náchoda, protože se sem provdala. Ale pak už byla chycena. Takže když jsem se zeptala znovu, jak že je možné, že v té kultuře tak dlouho vydržela, vypálila na mne bez rozmyslu: Protože jsem cvok! Kdo není cvok, nevydrží! (Cvok tady v tom nejlepší smyslu významu slova!) Vydržela dlouho. Letos je to 30 let. To je na metál!!! Samozřejmě žádný nedostala. Ale zasloužila by si ho. Protože bez takových BOHUNEK by už celá ta oblast zájmové kultury byla dávno v...háji. (Bohunka by použila jadrnější slovo.). Kdo by po nás, metodických s hlavou v oblacích a spoustou koncepcí, opravoval naše zborované finanční účtování?! Bohunčino - "dáme to do latě" mne vždy uklidnilo. Co bych si bez ní počala.

Bohunce se musím taky omluvit. Navezla jsem ji svého času "do oboru". V přemíře práce jsem ji požádala, jestli by nepřejala komplet oblast uměleckého přednesu. Způsobila jsem jí tím lítost a bezesné noci. Jak to totiž udělat, aby mohly postoupit všechny ty báječné děti, které vystupují v soutěži?! Nemohla to vyřešit, ale snažila se, seč mohla.

Bohunka nás chce na podzim opustit. Usmyslila si, že půjde do důchodu!!! Neumím si to představit. Dělála vždy na plný pecky. Ale ona tak bude dělat jistě i v důchodu cokoliv. Má ještě jiné zájmy. Myslím si, že je např. skvělá babička. (Od dvou synů čtyři vnoučata.) Její vyprávěnky z této oblasti jejího života mne vždy potěšily. Mimo to se mi vždy strašně líbilo, jak mluví o svém muži. (Nesnáším ženský, který své mužský pomlouvají.) S nadhledem a láskyplností svědčící o hloubce citu. Žádný sentiment. Humor. Doufám proto, že je čeká ještě řada společných pěkných let. Ale třeba Bohunka ještě časem zjistí, že jí po té práci zůstala v životě přeci jen díra. Může se stát, že se s ní v kultuře někdy znovu potkáme. Až si trochu odpočne. Dělála by jistě znovu naplno. Dělá tak všechno. Jinak to stejně neumí.

Bohunka, BOHUNKA, Bohuna, Bohumila. Bohu - milá.

Takže Bohunko, všechno nejlepší k tomu Tvému (jak říká Gregar) dvoubříškovému jubileu. Pusu a díky za vše.

Tvoje Mirka Císařová

PS: Jestli si po přečtení ale myslíte, že Bohunka je anděl, tak to se našťástí mýlíte!

REFLEKTOR

NEPŘEHLÉDNĚTE

Vážení přátelé!

Ve dnech 21. až 25. srpna 1995 se v Litomyšli uskuteční první ročník divadelní burzy EUROBURZA 1995. Chtěli bychom tímto dát prostor k prezentaci divadelních inscenací menších divadelních skupin, ale i různým agenturním a jiným souborům, které mají zájem své představení nabízet.

Burzy se též zúčastní manažeři agentur zabývajících se nákupem divadelních pořadů, dramaturgové kulturních domů, pedagogové odpovědní za dramaturgii dětských představení a podobně.

Naším hlavním cílem je napomoci menším divadelním skupinám s prodejem výsledků jejich práce. Dále pak rozšíření možnosti nákupu inscenací kulturním pracovníkům a dramaturgům kulturních zařízení.

Další informace a přihlášky můžete získat na adrese:

EUROBURZA Litomyšl
Smetanovo náměstí 88
570 01 Litomyšl
telefon: 0464/2344 nebo
0461/25083 Lenka Sáňková
0461/23652 Matěj Šefma

NEPŘEHLÉDNĚTE

Milí divadelní přátelé!

Město Pardubice pořádá ve dnech 30. září až 8. října t.r. II. ročník Městského festivalu.

V jeho rámci se uskuteční v sobotu 30.9.1995 DEN DIVADLA, jenž vyvrcholí v 19.00 hodin ve VČD premiérou hry K. Křpaty Počestné paní pardubické aneb Mistr ostrého meče.

Dovolujeme si pozvat všechny divadelníky z blízkého i dalekého

okolí, kteří by měli tento den zájem přispět do programu, aby přijeli k nám do Pardubic a zahráli si na prostranstvích historického jádra města - Pernštýnské náměstí, u Zelené brány, na Přihrádku atd. Zaručujeme slušné zacházení, sympatické publikum (snad se dostaví), zaplacení cesty a diet dle platných předpisů a propagaci po celém městě, nezaručujeme počasí (ale snad nebude pršet...) a nemůžeme platit honoráře. Dramaturgický výběr není žánrově ani jinak omezen!

Pokud se přesto touto pozvánkou necháte zlákat, adresujte svoje nabídky na adresu:

Mgr. Miloslav Kučera
ředitel Východočeského divadla Pardubice
Divadelní 50
531 62 Pardubice
tel.+ fax 040/516 631

Vše ostatní domluvíme osobně.

Na vaše přihlášky a na shledanou se těší

Mgr. Miloslav Kučera v.r.

EXKURZE

MIMO DIVADLO

Měla jsem "na ucho" (tedy telefonu) Michala Drtínu a dozvěděla jsem se, že se ve Vamberku chystá mezinárodní setkání krajkářek. Bude se konat od 5. do 10. července, obsáhne 20 výstavních expozic z 11 států (např. i z Ghany!). Zahájeno bude 5.7. v 10 hodin a týž den v 16 hodin se bude konat módní přehlídka "Krajka v oděvu". Určitě to bude zajímavé!

(zaznamenala - snad správně - ex)

MIMO RUBRIKY

★ ★ ★
★ **THEATRE**
★ **EUROPEAN**
★ **REGIONS**
★ ★ ★

Tak se nazýval první mezinárodní divadelní festival, který společně pořádalo Klicperovo divadlo s Divadlem DRAK v Hradci Králové ve dnech 20. až 27. května 1995. Mnozí jsme měli možnost alespoň částečně se zúčastnit, nebot i naše tradiční přehlídka zvaná Inspirace probíhala v závěrečném víkendu tohoto festivalu. My Hradečáci jsme pak na hradeckých divadelních scénách potkávali i v průběhu týdne. Navíc pak amatéři přispěli k veškerému dění svými vystoupeními v ulicích města.

Festival to byl vskutku impozantní a byl o něj velký zájem: představení na malých scénách musela být občas přidána, protože diváci se prostě nevešli, na hlavní scéně Klicperova divadla bylo rovněž plno. Pan ředitel Zeman veškeré vzniklé komplikace operativně řešil (nepřijelo Otevřené divadlo z Peterburgu, které mělo festival zahajovat Gogolovými Hráči, v době kdy mělo vystoupit Divadlo Jonáše Záborského z Prešova, stál jeho nákladák se scénou ještě neodbaven na česko-slovenské hranici, atd.....). a v závěru přehlídky měl prý plný notes poznámek, co se nepovedlo, kde byly zádrhele a co je třeba příští rok udělat jinak...

Ale přes všechny problémy: atmosféra byla perfektní a taky počasí nám přálo - až na samotný závěr přehlídky, kdy padaly z nebe provazy vody...

Protože jsem bohužel byla "v pracovním procesu", neměla jsem možnost vidět úplně všechno. Tak bych se chtěla, bez nároku na objektivitu, podělit o své největší zážitky.

Jedním z nich bylo představení Dojímáte ma velmi Bábkového divadla Na rázcetstí z Banské Bystrici - o životě Dominika Tatarky. Hrál se v Besedě, v nejužším kontaktu s herci, seděli jsme okolo jakéhosi obdélníku, v jehož jedné části byla sláma, v druhé voda, mezi tím uprostřed dřevěné molo. Okolo obdélníku dřevěná rampa, po níž se pohybovali herci na kolečkových bruslích. Po jedné úzké straně rozhrnovací bílé plátno, naproti černý horizont. Představení bylo nesmírně sugestivní ve všech složkách: v herecké - především díky výkonu Jána Kožucha jako Tatarky, ale i díky přesné službě celku ostatních herců (představovali více postav); také ve složce výtvarné a hudební - pracovalo s přesnou a výraznou zkratkou. Představení trvalo přes dvě hodiny, a přesto divácká pozornost ani na chvíli nepolevila. Ze všech působivých scén zmíním alespoň jednu ze závěru inscenace: dlouhý monolog Tatarky odehrávající se urpostřed scény v obyčejné dětské postýlce se stahovacími postranicemi, tvořené kovovými tyčemi. Co všechno dokázala

evokovat, jak dovedně byla hercem (a režisérem) využita k výpovědi...

Dalším zážitkem pro mne bylo setkání s Divadlem U mostu z ruského Permu. Nejdříve s Panočkou. S tím, jak z realistického, ba až naturalistického herectví vyrůstá inscenace s prvky groteskními, hororovými, stylizovanými ve prospěch filozofické výpovědi celku. Pak následovalo setkání s Ženitbou. A zas nelze než obdivovat herectví sahající až k samým kořenům člověka, k podstatě jeho duše.

Tolik mé největší zážitky. Někdo jiný může mít zase jiné. Konec konců - i od toho jsou festivaly, aby tyto zážitky nám divákům umožňovaly. A tak pevně věřím, že i tento letos pevně zakořenil a zahájil tak sympatickou tradici.

Alena Exnarová

PROVOLÁNÍ VÁCLAVA HAVLA K FESTIVALU

Vážení kolegové, milí diváci,

tím, že člověk na jedné straně zůstává sám sebou, živým, žijícím, myslícím a uvědoměle se chovajícím člověkem, ale zároveň na druhé straně na ohraničenou sváteční chvíli divadelního představení sám ze sebe vystupuje a programově se zřiká své identity ve prospěch identity jiné, poukazuje ke skutečnému tajemství lidství a lidské identity, aktualizuje toto tajemství, ozvláštňuje je a nově otevírá. raduje se z toho, že vidí hlouběji sám do sebe, do svých vnitřních možností a skrze ně do "bytí vůbec".

Takto se ve všech divadlech na různých místech našeho malého kontinentu - přes všechny rozmanitosti povah a různých národních a kulturních tradic - společně každý večer ptáme: kdo jsme?

Přeji Vám, aby během Mezinárodního festivalu regionálních divadel v Hradci Králové mezi Vámi vznikla elektrizující atmosféra duchovního a pocitového srozumění hlediště s jevištěm, ono zvláštní magnetické pole, které vytváří již mnoho set let podivuhodnou a vzácnou pospolitost, vzrušující pocit vzájemného dorozumění, nové "bratrství", které je tím nejnápadnějším potvrzením toho, že divadlo jednou pro vždy má smysl.

Václav Havel

CO BYLO NA FESTIVALU K VIDĚNÍ

+ Studio Dům Brno - z lidových pramenů: SVATBIČKY ANEB ŽONGLOVÁNÍ SE SMRTÍ

+ Nejhodnější medvídci Praha a Divadlo Jesličky Hradec Králové - Simon Uli Vetin: ELENA ŠTĚPÁNOVÁ

+ Klicperovo divadlo Hradec Králové - Victor Hugo: ZVONÍK U MATKY BOŽÍ

+ Mechels Stadtspoppentheater Mechelen, Belgie - Carl Orff: CARMINA BURANA

+ Teatr tradycyjny Krakov, Polsko - Slawomir Mrozek: EMIGRANTI

+ Malé divadlo České Budějovice - Vladimír Zajíc, Jan Bilek: JOB

+ Bábkové divadlo Na rázcetstí Banská Bystrica, Slovensko -

Dominik Tatarka: DOJÍMATE MA VELMI

+ Divadlo Drak Hradec Králové - kol.divadla: BEATLES

+ Teatr dramatyczny Walbrzych, Polsko - Edmond Rostand: CYRANO Z BERGERACU

+ Teatrul national Cluj-Napoca, Rumunsko - Mihail Saulescu: THE ILLUMINATED WEEK

+ Divadlo Drak Hradec Králové - Václav Říha: KOVÁŘ PAŠKA

+ Teatergruppen Smalfoket Nyköping, Švédsko - William Shakespeare: VEČER TŘÍKRÁLOVÝ

+ Klicperovo divadlo Hradec Králové - Christian Giudicelli: NEZOUFEJ, STÁDEČKO

+ Divadlo Jonáše Záborského Prešov, Slovensko - Anton Pavlovič Čechov: MEDVĚD

+ Naivní divadlo Liberec - Karel Čapek: VÁLKA S MLOKY

+ Gerhart Hauptmann Theater Zittau, Německo - Antoine de Saint Exupéry: MALÝ PRINC

+ Katedra alternativního a loutkového divadla DAMU Praha - cvičení s Čechovem: SESTRO SEBEVRAŽEDNÉ ETUDY

+ Divadlo Drak Hradec Králové - kol.div.: ORFEUS Z PODSVĚTÍ

+ Severomoravské divadlo Šumperk - Josef Topol: DVĚ NOCI S DÍVKOU

+ Teatro Tatro Nitra, Slovensko - Milan Uhde, Miloš Štědroň: BALADA PRE BANDITU

+ Klicperovo divadlo Hradec Králové - Felix Mitterer: NÁVŠTĚVNÍ HODINY

+ Klicperovo divadlo Hradec Králové - Bohumil Hrabal: OBSLUHOVAL JSEM ANGLICKÉHO KRÁLE

+ Katedra alternativního a loutkového divadla DAMU Praha - kolektivní improvizace: ANATOMIE GAGU

+ Východočeské divadlo Pardubice - Tennessee Williams: VÝSTŘEDNOSI SLAVÍKA

+ Komorní scéna Aréna Ostrava - Petr Hruška, Radovan Lipus: PRUBĚŽNÁ O(S)TRAVA KRVE - scénická škytavka

+ Teatrul de Nord Satu Mare, Rumunsko - David Pownall: MASTER CLASS

+ Dejvické divadlo Praha - Edgar Lee Masters: SPOONRIVERSKÁ ANTOLOGIE

+ Divadlo U mostu Perm, Rusko - kol.scénic.improvizace: PANOČKA

+ Divadlo U mostu Perm, Rusko - Nikolaj Vasiljevič Gogol: ŽENITBA

+ Klicperovo divadlo Hradec Králové - Federico García Lorca: KRVAVÁ SVATBA

Kdo umí, ten umí aneb Perm je na Urale

Kde to je, ten Perm? Ta otázka mne sužovala do té doby, než permští poprvé zahráli. Začali Ženitbou a byl to koncert nevidaný.

Permský soubor U mostu jsem viděl prvně v Moskvě s inscenací Panočka. Shodou šťastných okolností se jej podařilo přivzít do Hradce Králové. Sehrál zde Panočku dvakrát (v jednom dni), Ženitbu dvakrát, jednou odehrál Panočku v Úpici.

Zcela záměrně jsem zhlédl všechna představení, včetně fáze přípravné i následující po děkovačce. Navíc jsem s tímto souborem dobrovolně strávil čtyři noci a stejný počet pitek, abych si ověřil, zda se lze k mistrovství promilovat či propít.

Zde tedy vydávám účet ze svých postřehů:

1. Režisér Sergej Fedotov je manažerem, scénografem i dramaturgem. Založil tento profesionální soubor a vybírá si z absolventů divadelních učilišť, zejména moskevského Vachtangova. Soubor je přibližně pětadvacetičlenný, na repertoáru má v současnosti devět inscenací, hraje 32x měsíčně po celé Rusi a Ukrajině, Čechy navštívil prvně, hrál též v Polsku, od nás odjížděl poprvé do Německa (Brémy).

2. Soubor ctí kult režiséra a režisér si jej pěstuje. Co řekne režisér, platí a je neprodleně vykonáno, čas se diskusemi neutráčí. Protihodnotou této téměř železné disciplíny budiž překvapivě velká míra svobody, již režisér poskytuje hercům v rámci zdánlivě fixovaných situací. Doslova ze řetězu pouští režisér herce po úspěšném představení a zásadně odchází spát jako první, zasažen tunguzským meteoritem únavy. Tot zároveň pokyn pro ansámbel, který poctivě zničí veškerý dosažitelný alkohol za zpěvu širokodušných písní a s poslední prázdnou lahví vítá kuropění.

Kuropění naopak budí režiséra, jenž do růžova vyspalý začíná zkoušet. Herci jsou dokonale v pocitu a pijácké scény, tvořící nezanedbatelnou inscenační plochu, zanedlouho svou věrohodností připomínají prodloužený mejdan, nebýt toho, že horilku nahradila voda.

3. Všichni dělají zásadně všechno. V den, kdy soubor hraje, rozzhavuje režisér soubor postupně do běla.

V Úpici hráli permští Panočku po dvousté. Přesto vše probíhalo takto (dosvědčí rád Pavel Švorčík a jeho konsternovaný soubor):

10.00 - příjezd do Úpice, všichni herci vykládají dekorace, složené do tvaru tzv. čemodanů, režisér smeččí po jevišti, zalézá do všech přilehlých prostorů, vynáší sudy, koše, okna, lavice...

10.30 - celý kolektiv úpické techniky a všichni permští nestačí plnit požadavky Fedotova; zvuková kulisa ne nepochodná kovárně Hefaistově

12.00 - Fedotov povoluje Švorčíkovi pozvat soubor na oběd, ale bez zbytečných průtahů

13.00 - Úpici pročešávají bojůvky permských herců a tahají do divadla chrástí, jakož i padlé stromy; personál se snaží přemluvit Švorčíka, aby zachránil divadlo, dokud to jde

14.00 - Fedotov žádá zavěšení mikrofonů nad jeviště a osazuje desítky reflektorů, na něž byli úpičtí dosud hrdí, potupnými nástavci z černě natřených kladívkových čtvrtků; přítomný hasič chce cosi říci, ale hlas selhává, dotýčný ve zmatku odchází na pivo

15.00 - hasič udělal dobře, neboť Fedotov vydal pokyn vysypat pytle slámy a pocukrovat tamní svatostánek řezankou; Švorčík si otírá orosené brýle a počíná mne podezírat z mystifikace

16.00 - Fedotov se dostává do ráže a prohání všechny bez rozdílu pohlaví a národnosti; místním se zdá, že na ně křičí, upřesňuji tedy, že nikoliv, že to hlavní teprve přijde - a mám pravdu

17.00 - Fedotov křičí krátké povely na zvukaře, osvětlovače, a to zároveň - mezitím rozděljuje herce na dvě party a vysílá je do divadelních chodeb; ozývá se několikahlasá rozcvička v neuvěřitelném tempu, úpičtí viditelně znervóznění

18.00 - Švorčík přemlouvá Fedotova pod záminkou večeře, aby přerušil již hodinu trvající halekačky; přislíbí řízek s okurkovým salátem

18.45 - všichni permští zbocení potem poletují po jevišti, vykřikují

repliky, metají kozelce; Fedotov dolaďuje světla, nechává vykrývat škvíru pode dveřmi, žádá spustit jeden z tahů o dva cm níže...

19.30 - ochozy a foyer úpického divadla plné diváků; Fedotov zatarasil vchody a nepouští, zevnitř se ozývá jeho křik

19.33 - ve dveřích se objevuje usměvavý elegantní Fedotov: Pašlí!

21.30 - ovace úpických, tleská i hasič i kolektiv techniky, všichni si užívají divadelní svátek

22.00 - v divadelní kavárně Bohéma marně čeká starosta a úpičtí divadelníci u prostřených stolů

x.00 - všichni se dočkali, scéna je bezvadně uklizená, permští se přicházejí družít

4. Neexistuje, aby někdo z herců permského souboru přišel k hotovému. Každý sám sobě maskérem, každý sám sobě garderobiérem. Rusové se jako čert kříží vyhýbají pocitu, lapidárně vyřčenému takto: Já jsem umělec a teď vám zahraju divadlo. Popř. já jsem umělec, teď sedím v kavárně a za hodinu mám špíl. Nemyslitelné. U permských těžko rozlišujete, kdy jsou autentičtější. Zdá se, že jejich normální život je pouze nutnou pauzou mezi tím opravdovým, jevištním.

Byť jej nenosím, klobouk několikrát dolů.

Josef Tejkl

Sředitisko amatérské kultury IMPULS
Okružní 1130
500 03 Hradec Králové

NOVINOVÁ ZÁSILKA

"Podávání novinových zásilek povoleno OpSp Pardubice č.j.1 PP/1-3269/93 ze dne 30. 9. 1993."